

Št. 096

MAJ
2014

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

MAJ - MESEC MLADOSTI

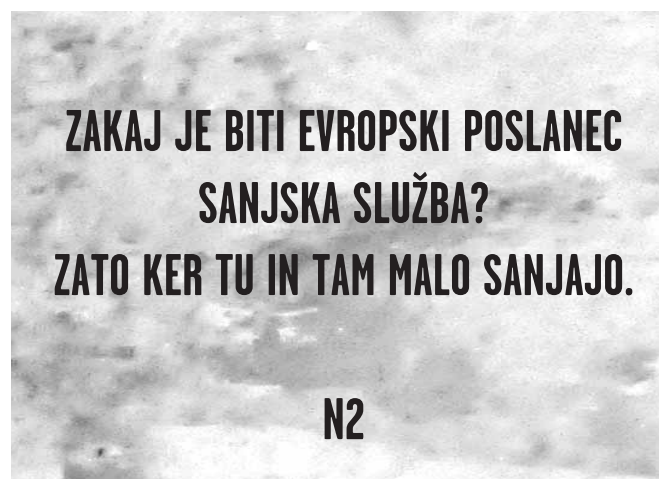

foto: osebni arhiv

Najprej razčistimo z mladostjo. Kdo je mlad? Mlad je vsakdo, ki se počuti mladostno, ne glede na svoja leta. Tudi če je star 80 let pa v sebi čuti energijo, je mlad. Mlad je vsakdo, ki ti da roko, nasmeh, lepo besedo in ti s tem polepša dan. Če pobliže pogledamo, izhaja mesec mladosti iz narave. Maja vse cveti in cvetje nam lepša dan in življenje. Ta narava v nas zbujajo ljubezen. Je ljubezen le neka zveza med dvema človekoma ali je tudi nasmeh in roka ter lepa beseda slučajnega mimoidočega, ki ga vidimo prvič in najbrž tudi zadnjič? Mar ni to nekaj najlepšega? Da, zame je to mladost. Recimo, da se vse to dogaja celo leto, toda v maju se s prvimi cvetovi, žvrgolenjem ptic in toplim soncem začne mladost leta. Zima je za nami. Mraza ni več in pri srcu nam postane toplo. Le kako se takrat počutijo tisti »pravi« brezdomci? Odvržejo bunde in plašče. Ulica jih več ne zebe. V parku sedijo na klopi in se prepustijo sončnim žarkom, da jim le-ti polnijo baterije. Mar ni to enkratno?! Še posebno za tiste, ki ne dobijo prostora v zavetišču ali kakšnem podobnem prezimovališču. Včasih ... v času Jugoslavije ... so se brezdomci znašli. Ko je pritisnil mraz, so kakšno ušpičili in zimo preživeli lepo v zaporu. Danes žal ne gre več tako. Danes te kot kurjega tatu namreč zaprejo za dlje časa in tako tudi poletje preživiš za rešetkami. To pa ni več to.

Poznam fanta – imenoval ga bom B –, ki je vso zimo preživel zunaj. Dobesedno. Pod stopnicami je imel nekakšen jogi in dve stari, smrdljivi deki. Ves dan je presedel le dva metra stran na mrzlem betonu. Toda B je zimo preživel. In koliko je še takšnih B-jev? Zato si ta B in vsi ostali B-ji zaslužijo štafeto mladosti. Zaslužijo si nasmeh, roko, lepo besedo. Zaslužijo si mladost in veselje topline, ki prihaja. Še pomnite, ljudje, čemu je bil nekoč namenjen maj? Točno. Štafeti mladosti. Zdaj pa vas pozivam, ko na ulici srečate brezdomca, da ga pozdravite. To bo štafeta, ki mu bo dala največ lepega za preživeto zimo.

Taubi

Kazalo:

2	UVODNIK
3	TO SEM JAZ
4	GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI
5	JE NASVET LAHKO SHIT?
7	NOVI OBRAZI V IZOLI
8	KRIŽARJEVA KOLUMNA
9	TATU ZGODBA
10	BREZDOMNI V BANGKOKU
12	NEKAJ CESTNIH
12	ANEKDOTE IZ PRODAJE
14	DOGODKI
16	ZGODBE O KOLESIH
17	SOL IN KOPER
18	KRALJI ULICE IN TEREZA VUK
19	KRALJI ULICE IN DRUŠTVO EKVATOR
20	GOSTUJOČI KOLUMNIST
21	KRALJ IN KRALJ
22	KRALJEVI RECENZOR
24	IZZA REŠETK
25	EHO IZ TOTEGA KONCA
26	PODPIRAM
29	OGLASNA DESKA
29	BREZPLAČNE PRIREDITVE
30	RAZVEDRILO

To sem jaz:

MILOŠ KALIČANIN

Uradno sem iz neznane države z neznanim stalnim prebivališčem v neznanim kraju. Prišežem, tako piše na moji dokumentaciji, izdani s strani pristojnega organa. Govorim tekoče slovensko, izvrševalcem zakonodaje oziroma pristojnim organom pa ni do tega, da bi se zadeva dokončno rešila. (Moj) problem črtanja in v celoti gledano izbrisa oziroma neurejenega pravnega statusa se zdi nerešljiv že 23. leto. Še nepolnoleten sem se znašel v pravnem mlinu, ki melje, pa ne vem, kdaj in kaj bo zmlel. Z izbrisom iz registra stalnega prebivalstva RS sem posledično ostal brez statusa državljanstva (brez katerega koli), kar je del identitete, in moj status mi ne omogoča ureditve nobenega statusa ali pravno urejenega normalnega življenja. Iz tega sledi, da nimam nikakršne možnosti za ureditev redne zaposlitve, prav tako se ne morem prijaviti na Zavodu za zaposlovanje, nemogoče je, da bi si zagotovil osnovno zdravstveno zavarovanje, in niti ne dodatnega. Nobene možnosti nimam niti za kakršno koli izobraževanje niti ... niti ... niti ... nobene možnosti. Tako že lep čas nimam nikakršnih pogojev, da bi si uredil kolikor toliko normalno življenje. Kljub vsemu je vsak dan lep in vsako jutro sem vesel novega jutra, saj me osrečijo sončni trenutki v času, ki ga živim. Pričakujem in upam, da se bo zakonodaja vendarle začela izvajati in se bo tudi meni osebno končno omogočilo življenje, kakršno živi večina državljanov Republike Slovenije ter tudi ljudje širom Evrope in po svetu. Kajti tudi jaz sem tukaj doma! Prihajam iz Prekmurja, navajen sem delati, a dela ne morem legalno opravljati. Zato je moj edini vir preživetja dohodek od prodaje časopisa Kralji ulice. Ob prodaji srečujem zanimive ljudi, ki mi s svojim žarom razsvetlijo temo ... Razveselijo me bodisi z nakupom časopisa bodisi s pomočjo v obliki hrane. Pa tudi pogovori, nasveti, povabila na kavo ... mi veliko pomenijo in mi dajo vedeti, da sem navkljub situaciji del družbe v RS imam tudi jaz svoje »delovno mesto«, ki je: prodajalec v projektu Kralji ulice. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem zaposlenim Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice za dano možnost registracije med prodajalce, s katero se sicer skromno preživljam, ampak vsaj preživim. Iskreno se zahvaljujem tudi vsem ljudem za nakup kakršnega koli artikla (časopis, knjiga, zgoščenka, ...) in prav tako hvala za razumevanje mene kot osebe ter ljudi s podobnimi težavami, ki si želijo normalnega življenja. Hvala Vam!

**NAVKLJUB VSEM NENORMALNIM POGOJEM ZA
POTREBNO PRAVNO - UREDITVENO NORMALNO
ŽIVLJENJE, SE
TRUDIM NA
POZITIVEN NAČIN,
DA SI USTVARIM
PRIHODNOST V
PRAVEM POMENU
BESEDE, ŽIVETI
NORMALNO.**

foto: osebni arhiv

GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI

POKAŽI MI SVOJE MESTO

V zadnji številki sva zasledili članek z naslovom Grevna na sprehod ali Kraljeve poti – pokaži mi svoje mesto in pri tem nisva spregledali poziva bralcem k opisu svojega mesta. Pošiljava opis svojih poti in upava, da jih prebereva v reviji Kralji ulice.

KUD France Prešeren, kamor sem hodila na ogled razstav, poslušala glasbo v živo ali pa ne-živo glasbo. Potem sem tja hodila na kavico in po sendvič s tuno. V Trnovsko cerkev sem zanesla svoja dela iz gline. Spomnim se tudi bifeja v Trnovem, za Mercatorjem, je bolj drag in poslikan. Mislim, da se mu reče Sax pub. Veliko sem tudi hodila k znanki Sanji na obisk. Posedala sem ob Ljubljani, kjer so stopnice, klopcje in drevesa. Pa za Špico sem šla in v Makalonco. In Zlata ladjica, picerija Romeo in Julija. Veliko sem bila na Starem trgu. Na grad sem hodila s trnovske strani. Dosti sem hodila v Fužine k znanцу. In pa obiski v Polju. Kako sem hodila tja? Z busom, policijo, rešilcem ...

Pogosto sem hodila ob obvoznici od Litostroja do Kardeljeve ploščadi. Tam nikoli ni gneče. Samo avti ob strani. Po tej poti zdaj ne hodim več, ampak se vsake toliko spomnim nanjo. Predvsem takrat, ko se mi zahoče jutranjega sprehoda. Pot, ki jo vsak teden dvakrat prehodim, pa je od Bavarca do železniške. O tej poti velikokrat tudi sanjam. O tamkajšnjih semaforjih in oznakah BUS na cesti. In tirnicah ter vlakih. Navadnih potniških, vlakih s kupeji, avstrijskih vlakih in urah na peronu. Ter tablah, ki kažejo čas odhoda in cilj vlaka. Če pridem dovolj hitro (prehitro) na železniško, se te črke in številke v teh tablah premikajo. Na tem je nekaj zanimivega in posebnega.

Zadnje čase veliko hodim od Rožne preko Tivolija do Čopove. Tam v podhodu vedno pričakujem kakšne (mlade) zaljubljenice, glasbenike z ozvočenjem ali pa kakšne modele in modelke, ki so obdani s kamermami in fotografi.

Zadnje čase hodim vsak teden tudi od končne postaje 20 preko polja do Polja. Po uhojenih poteh, ki so v zadnjem mesecu blatne. In nato po cestnicah, ki so okoli zgradb v Polju.

V Ljubljani sem 5 dni na teden, približno 10 mesecev na leto. Včasih več, včasih manj. Vem, da bom še sanjala o svojih poteh v Ljubljani. Morda se sanje ne bodo vedno končale na železniški. Najine poti so se srečale 14. 3. 2012 v Novem Polju. Od takrat je tako, da kjer koli je Vesna, pride tja Violeta in gresta skupaj na sprehod. Sprehod v dežju, snegu, megli, soncu, vetru ... Sprehod po Novem Polju, Ježici, Polju, do trgovin ... Pogosto se ustaviva na pijačah, kjer pije čaj, limonado, sokove, kave. Včasih kadi ena, včasih obe, včasih celo nobena, zadnje čase pravzaprav samo ena. Proti koncu študijskega leta sva do sedaj vedno šli na pico. Prav tako enkrat na leto vsaka pride iz svoje strani na postajališče Bavarski dvor odkoder kreneva dalje. To je v času praznične Ljubljane. Prvo leto sva šli v kino Komuna, naslednje leto pa je Vesna peljala Violeto po Starem trgu, ji pokazala izložbe, glavne restavracije (nekatero so naštetje zgoraj) in obujala spomine. Včasih preprosto ni volje in energije za sprehode. Takrat se najine poti ustalijo pred televizijo, kjer gledava in poslušava glasbo. Ampak v bistvu najine poti takrat ne stojijo. Dobijo nov zagon in šinejo v višave. Imava podoben okus za glasbo in tako se sprehajava po spominih, ko slišiva kakšno glasbo, se spomniva na kak dober koncert in si izmenjava zgodbe o izvajalcih, koncertih, zgledih ... Tako se najine poti enkrat tedensko srečajo. Veliko potekajo na obrobju

Ljubljane, kjer najdeva svoj mir in prostor za svoje pogovore. Veliko hodiva po istih poteh. Po teh poteh hodiva včasih običajni in včasih neobičajni. Poznate ta vic, ko sta šli Indijanka in blondinka v Tuš trgovino na Ježici?

Vesna in Violeta

Čigavo je mesto?

Mesto je naše. Mesto je za nas. Mesto je, kar se dogaja na ulici, v podhodu in za vogalom.

Irena in Milka

Ture so most, ki združuje svetove, znano z neznanim in skrito z odkritim. Osebo vodenje ponuja prevetritev zasebnih pogledov. Preko zgodbe in izkušenj ljudi, ki so se tako ali drugače srečevali z brezdomstvom, boste lahko tudi sami dobili izkušnje večplastnosti tega pojava. Ture odpirajo dialog med različnimi skupinami, razbijajo stereotipe, so izobraževanje v akciji na ulici, v našem mestu. So čas in prostor, kjer lahko pokukate v svet, poznan le iz daljave, so odmev različnih življenjskih potekov ter so preventivni prispevek na poti k odgovornemu ravnanju s svojim in življenji ljudi okrog sebe. Vodenje poteka v manjših skupinah, kar udeležencem omogoča varen prostor, kjer lahko vprašajo tisto, kar jih že dolgo zanima, a si do zdaj niso upali. Ustvarjene poti so-oblikujemo ljudje z izkušnjo iskanja doma, tistega pod streho in tistega v nas samih. Ture trenutno soustvarjamo s štirimi vodiči. Danes z vami delimo, kaj o svojih poteh pravijo Taubi, Mare in Tomi:

Erazem potepuh tur

Klošarji smo zgodovina, spremljajte nas in ne glejte le na stare zgodbe in arhitekto, ampak na življenje nas, ki nismo bili vedno v žaru svobode in sreče, ampak smo zmeraj iskali pot do tega.

Taubi

Hitra zgodba o dolgi poti

Na cesti nisi s srcem, cesta ti srčnost kvečjemu vzame in jo preoblikuje v egoizem. To je pot, kamor naj se ljudje ne bi podajali oziroma bi jim bilo lahko to preventivno odsvetovano. Z veseljem namreč počneš popolnoma druge stvari, kot ti jih ponuja gola ulica. In še enkrat: nihče si srčno ne želi na cesto, le radovednost je tista, ki te povede, obdrži ali izpljune v drug svet.

Mare

Zjutraj sem se zbudil v lep dan. Čakalo pa me je nekaj novega, drugačnega od ostalih dni. Šel sem v lokalni lokal, kjer izmenjamo lokalne pasje novice, in se odpravil proti mestu. Na Prešernovem trgu sem se dobil z ljudmi, ki sem jih kdaj videl ali pa ne. Šli smo po poti naokoli, kjer se je moje življenje dogajalo in spremenilo. Mogoče nisem bil pri volji, da bi povedal vse, bil pa sem odkrit. Hotel sem pokazati, kako mesto deluje v mraku. »Česar ne vidiš, tega ne veš,« pravi pregovor, ki je večini v krvi. Nočem predalčkat, ampak to ni družba, ki deluje. Vsakič, ko se zbudite na toplem, ko vas čaka tuš, pomislite na vse, ki bodo za to morali prehoditi kilometre.

Tomislav Gruden - GTS

foto: Milka

Prvi teden aprila smo po drugačni Ljubljani popeljali 4 skupine skavtov in bilo je drugače. Za sedaj naj o turi govori slika, v naslednji številki pa lahko pričakujete nekaj več o tem, kaj je komu rojilo po glavi pred, med in po srečanju. Pokukaj z nami v podtalno življenje ljubljanskih ulic tudi ti in si dovoli videti Ljubljano v novi luči:

ture@kraljiulice.org

Milka 041 849 564

Irena 068 139 177

05
KRALJI
ULICE

JE NASVET LAHKO SHIT?

Spet kroži po spletu neka nora in nevarna igrice – *gremo eksat pivo*. Pet jih je že umrlo in koliko jih bo še? Že, ampak čemu? Zato ker nas je splet zapletel tako, da so danes igrišča vse bolj prazna? Zato ker smo danes več na netu kot na žogi? Kje je zdaj problem? Tega ne vesta ne Bog ne Partija. Še manj pa mi, navadni človečki v boju za preživetje, ki nimamo več časa niti za lastne otroke.

Naj vam izdam skrivnost? Take igrice smo se šli že v davnih 80-ih letih. Nismo se šli le cigarete resnice (ker vsi takrat še nismo kadili), temveč tudi liter resnice (z vinom). Kdor je spil zadnji požirek iz steklenice, je moral odgovarjati na vprašanja ostalih – in tako do kome. Imeli smo nekakšna »društvena« srečanja, na katerih je moral vsak, kdor je hotel vstopiti v to društvo, eksati »super podmornico« – liter točenega piva, v katerega smo spustili 2-decilitrski kozarec gina. Eksati je moral do periskopa, torej do kozarca v kriglu. Ali pa si steklenico piva lahko zagrabil le z usti, in ne z rokami, in kdor je prvi spraznil steklenico, je zmagal. Toda ... obstaja pomembna malenkost; ni šlo za neko splošno važenje ali lovljenje punc (teh niti ni bilo v naši bližini) – šlo je za neko mačoidnost med nami, mladostniškimi frajerji.

Zakaj? Kaj pa vem ... bili smo totalna odtrgani - pa ne vem, če je to opravičljiv

izgovor. Najbrž nas je bilo takrat nekaj, ki se nismo strinjali z življenjem, ki so nam ga nudili takratni oligarhi. Zato smo bežali pred njimi in nami samimi. Saj poznate tisto: zadet ne čutiš nič. Kaj pa danes? Danes v demokraciji? Danes, ko bi moralo sonce sijati na vse, pa je povsod le megla!! Danes, ko smo 100% bolj pod pogledom

Velikega brata? Hudič!! Iz vsake muhe (kot je to YouTube pitje) mediji naredijo celega slona. Zakaj? Zato da nas spravijo stran od razmišljanja o sranju življenja, ki ga živimo? Najbrž.

Taubi

Tjaša Žurga-Zabkar

Razstava, akt, pesem

Ogled brezplačen,
če si dovolj sam in goloprst,
da nisi opica
in se primitivno oglašáš
le na telefon.

Ali pa si krađeš vstopnico
in ne dlakocepiš. Danes.

Karmiss

Sam sem, ko grem spat in
ko se zbudim.

Imam vzrok, da ne
zaupam nikomur ali pa
da verjamem vse.

Ovit sem v rahlo
sapico ljubezni, ki se
včasih spremeni v vihar
nezaupanja in moro.

Kavica

MOGOČE

MOGOČE NE VEM,
KAKO SONCE SE SMEJE.
MOGOČE NE VEM,
KAKO ZVENI DEŽ.

MOGOČE NE SLIŠIM,
KO PTICE ŽGOLIJO,
MOGOČE NE VIDIM LEPOTE CVETLIC.

ČUTIM PA TOPLO,
KO SONCE POSIJE,
IN
ČUTIM HLAD,
KO ULIJE SE DEŽ.

ČUTIM LEPOTO,
KI ME OBJAME,
KO SE ZAVEM,
DA SEM TU.
DA ŽIVIM.

BARBI

OPEVAM ZDANITEV,
ŽUŽELKO NEZNANE VRSTE,
NISEM ROŽA TRAVNIŠKA,
NE ČRNI PTIČ
Z DRUGE STRANI OGLEDALA.
OBJOKUJEM ŽIVLJENJE,
PREMIŠLJUJEM O OBSTOJU,
KER NISEM V VEČNOSTI,
ŽUBORI ŽALOST V ČASU,
DAVNO SPOČETEM,
Z NJIM NA POTI
RASTEM,
PASTI USODE CVILOTOŽNE
IZPOLNJUJEM DUŠEBRIŽNO.

ZDRAVKO

NOVI OBRAZI V IZOLI - RAZSTAVA LIKOVNIKOV KRALJEV ULICE

Bil je že skrajni čas, da se, likovniki Kraljev ulice, predstavimo tudi v Izoli. Tokrat smo nas zastopali Laura, Zvezda, Saša, Danilo, Marjan in vaš ljubljani Arne. Vozil je Iztok, bivši svetovni prvak Formule 1, vse skupaj pa je bilo sicer maslo Laure, naše mentorice. Iz Ljubljane smo se odpravili v četrtek popoldan, otvoritev pa naj bi bila ob 17.00, kar se je tudi zgodilo. Pobrli smo eksponate iz šišenske knjižnice in se odpravili v Bertoke, da spotoma pobereмо še Poldeta, ki si zdravi nogo med opojnimi trtami. Komaj smo ga našli, obratno pa je bilo do knjižnice zelo enostavno priti, povsod označbe. Spoznali smo Špelo Pahor, knjižničarko, ki je povedala malo več o sami knjižnici in njenem poslanstvu. Ta je stara dobro desetletje in je neutesnjena, v njej se dobro počutijo tako dojenčki kot starejši, saj je njihova ponudba zelo široka. Primorje je dvojezično, tako da je poleg slovenske na razpolago tudi veliko italijanske literature. Pisana vsebina pa ni vse, prisotna je mediateka s CD-ji, DVD-ji in ostalimi nosilci zvoka, slike itd. Organizirajo marsikatero dogodka in razstave. Vsak mesec pride na vrsto nova, pa naj bo to likovna, kiparska, foto ali ročnih del, tudi glasbeni dogodki niso izvezti. Zanimiva je stalna razstava starih igrač na otroško-mladinskem oddelku. Kralji smo izobesili osem obrazov na velikem kvadratu, vsak je sestavljen iz štirih delov v eno celoto. Vsak kvadrant je po svoji kreativnosti izdelal drug likovnik. Drugi del razstave je zajel posamezna dela likovnikov, ki nimajo nobene povezave z obrazi in so le popestritev. Če pa že omenjamo popestritev, ne moremo mimo

kratkega, a prijetnega obiska kantavtorja Draga Misleja, bolj znanega kot Mef. Ob spremljavi kitare je zapel hudomušni pesmi, značilni za regijo. Sledila je tudi krajša okrogla miza, fotografiranje, Laura pa je dala izjavo za lokalni radio. Poldeta smo na dom dostavili brez brezplovnega iskanja, potem pa – »via Lublana«. Naj omenim le še to, da so nas na razstavi obiskali tudi naši kolegi s Primorske. Bilo je lepo, bilo je krasno.

Arne

foto: arhiv KU

TRI

Mesec je naokrog in spet z B. šahirava. A. pa ni in ni. Nisva je videla že cel mesec. A., pogrešava te, čakava te, prosim, oglasi se kako soboto, čim prej! Ne vem, koliko bo še teh sobot, saj čas hitro teče in se stvari dogajajo ... Brez tebe ne moreva, če te ni, te itak čakava in razmišljava, zakaj te ni. Verjetno si dobila kako službo, in si še vesela, da lahko kaj zaslužiš. Tako je tudi v redu. Najine šahovske bitke so vedno hujše in bolj napete, a se vedno končajo z remijem. Saj včasih imam jaz na koncu kakega konja več ali B. kakega tekača več, a vedno se kralj tistega igralca, ki je šibkejši, tako čudno mota pred nasprotnikovim kmetom, ki napreduje proti kraljici, da bi nujno prišlo do pata in s tem je remi neizbežen. Velikokrat rečem B., da sva zato spet prišla do remija, ker mi popušča, on pa reče, da sem tudi jaz njega opozoril na kako njegovo napako. Tako eden drugega opozarjava na napake, v resnici pa je problem, ker nimava nobene velike in dolgoročne strategije, kako zmagati oziroma kako pripeljati igro do konca. Najbolj je zabavno, kako se pripravljava na igro, kako si obljubljava zelo hudo borbo, kako se je veseliva, in ob tem se veseliva tudi A., ki bo gotovo enkrat med igro prišla pogledat k nama in se nama nasmehnila. Vedno ko pride, namreč obkroži in pregleda celo knjižnico, dokler naju ne najde. Veselo pričakovanje! Bolečina je hujša. Zdaj jemljem več zdravil proti bolečini, a dve ali tri ure po odmerku mi spet začne pod rebri »igrati«, kot temu rečem. Potem se tipam z roko, kot da bi to kaj pomagalo, in moram se seesti, ker me stoje bolj boli. B. me sprašuje, zakaj ne vzamem več tablet in kapljic, pa mu odgovarjam, da je treba s temi stvarmi malo varčevati, da ne bi kasneje zmanjkalo, ko bodo bolečine še hujše. Saj je jasno, da če bi že zdaj jemal več, potem zdravila ne bi več prijala, ko bi me bolelo še bolj, in bi moral povečati dozo. Doza

pa ima zgornjo mejo, onkraj katere postane stvar nevarna. Tri. Tri težave imamo, nama je rekla sestra na onkološkem. Na Golniku pa so mi rekli, da imam tri rake, enega pljučnega, enega trebušnega in še enega tretjega. Dolgo se vlečejo te preiskave, polno jih je bilo v Ljubljani, zdaj pa se na Golniku že kar štejejo tedni, kar me preiskujejo. Zbadajo me in vtikajo instrumente vame, a včasih tega niti ne čutim, ker mi pred tem dajo anestezijo. Dvakrat sem že šel na Golnik in dvakrat so me vmes za dva dni poslali domov, da si malo odpočijem. A menda se kmalu začne zdravljenje. Mogoče operacija, obsevanje, kemoterapija ... Sem zadnjič rekel B., ko sva šla šahirat, da mi zvoni navček. Delat pa še prihajam, tiste dni, ko me z Golnika spustijo domov. Zdaj si pa kar privoščite, mi rečejo, in jaz si. Saj vsi vedo, da me lahko najdejo ob sobotah pred knjižnico. Pridem se pokazat, da bodo ljudje videli, da sem tu, sicer me pogrešajo. In opraviti moram stalne dobave, ker sem pač ljudi navadil na to, da jim vsak mesec prinesem tekočo številko. In vmes kave iz avtomata. B. se jezi, ker so en avtomat odnesli, pa tudi drugi je včasih pokvarjen. Ali pa celo vzame denar, kave pa ne da. Potem grem to povedat varnostniku, da se ve, in nato mi včasih mojster, ki pride avtomate napolnit in odnesti kavo, da zastonj kako kavo. Včasih pa celo pride kaka knjižničarka, ki ni navajena na avtomat in ga ne zna uporabljati. Potem ji pokažem, kako se ga spravi v pogon. In seveda, ko pride A., obvezno skupaj spijemo kavo. Samo da A. včasih pije čaj. Le kaj bomo zdaj, ko so odnesli avtomat, ki je pripravljel čaj; ta, ki je ostal, pa čaja ne ponuja? Bomo že, samo A. mora priti. A., pogrešava te, oglasi se to soboto, če ne boš ravno delala!

Šahist

ZAVAROVALNICE IN ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Pred kratkim sem moral obiskati našo vrlo zdravstveno ustanovo. Med dnevnimi aktivnostmi mi je namreč začela zatekati noga. Zvečer, ko sem počival, je otekline izginila. Naslednji dan pa – glej ga zlomka – ista pesem. In tako več dni, preden sem uvidel, da bi bilo vsekakor pametno obiskati zdravnika, pri katerem nisem bil že vsaj nekaj let. Odpravim se na pregled k svoji splošni zdravnici, katere priimka itak nisem vedel, zato sem se komaj uspel naročiti prek telefona. Ženski na informacijah sem razlagal, da je ordinacija v 1. nadstropju na desni do konca in potem zadnja vrata na levi. Kakor koli, prišepam tja in presenečen ugotovim, da bom kmalu na vrsti. Vstopim. Seveda mi zdravnica pregleda nogo in kajpada ne ve, kaj je narobe, zato me pošlje k specialistu. Ne prvič. Podobno sem se pred več leti zjutraj zbudil s popolnoma mrtvo roko, niti zobne paste nisem mogel dvigniti. Panika, gremo k zdravniku! Na obisku pri splošni zdravnici pa ista pesem. Ni imela pojma, kaj dogaja, mogoče je pa možganska kap. Ves paničen z napotnico letim na urgenco, kjer zdravnik na moji roki opravi par osnovnošolskih testov v stilu prekrižaj prste tako in obrni roko tja. »A je kap?« ga pametno vprašam. In mi odgovori, da je le poškodovan živec, poškodba sobotne noči ali sindrom pijancev in zaljubljenec, kot ga ljubkovalno imenujejo. Seveda sem prejšnji večer res malce spil, petek pač, pa še moja punca je prespala pri meni. Torej gladko sodim v to skupino. Moja ljubezen je malce okajena trdno zaspala na moji roki in mi preščinila živec. Saj razumem, zakaj se splošni zdravniki tako imenujejo, toda ... Pripravim se na odhod, ko me sestra ustavi z resnim tonom glasu: »Tri evre je za plačati.« »Prosim?« Saj pridno plačujem težko prislužene krajcarje v zdravniško blagajno in sem dodatno zavarovan. »Očitno niste,« mi odvrne češ naj zadevo uredim, saj so pri specialistu bolj požrešni. Malce jezen odvihram na Adriatic, kjer že leta plačujem dodatno zavarovanje, da preverim, kaj dogaja. »Ja, bo držalo,« mi povedo. »Dolžni ste nam za junij 2012 in december 2013.« Začuden gledam v svoje prste, ki seštevajo, in ugotovim, da me je leta 2012 kreditirala država s socialno pomočjo, december mi pa nikakor ne gre v račun. Le kako sem pozabil, sicer smo pa marca 2014? Od računalnika izvem, da šestega meseca v letu gospodovem 2012 nisem prejemal socialne pomoči. Aha, pa saj bi mi lahko kdo sporočil, da sem dolžan denar za nazaj. Sicer pa skorajda tedensko kličejo in nadlegujejo z dodatnimi ponudbami, očitno jim ni težko klicariti naokoli. Podam bančno kartico in poravam dolg (60 evrov), nakar jo vprašam, če je moja kartica zdaj veljavna, saj veste, specialist in to. »Ne, gospod. Še dobrih petdeset evrov stroškov izvršbe ste dolžni.« Začne se mi temniti, ne dobesedno, pa vendar, jezen sem. Kakšna izvršba neki, za nekakšno predpotopno položnico in eno, ki sem jo nekako spustil skozi sito pozornosti. »Kaj ne vidite, da redno plačujem, da z menoj nimate problemov, me ni mogel nihče obvestiti?« In me pouči, da sem dobil pošto in je zadeva z njihove strani pravno urejena. Sam se ne spomnim nobene pošte, ampak možno je. Pa vendar mi po vseh teh letih pripadnosti hitro zaračunajo še dobrih petdeset evrov stroškov izvršbe, ki jih plačam, zdaj je moja kartica dodatnega zdravstvenega zavarovanja aktivna. Od junija 2012 torej sploh ne bi mogel k zdravniku brez doplačila storitev, če bi bilo potrebno. Začnem bentiti, da so vampirji. Namesto da bi skrbeli za svoje komitente, iščejo možnost hitrega dodatnega zaslužka. In se odpravim z urejenim zavarovanjem in zatečeno nogo na polikliniko, logično, da komaj hodim. Vstopim in čakam pred sprejemnico. Rad bi oddal svojo kartico in ostale papirje, sicer

Tjaša Žurga-Žabkar

pa sem tretji v vrsti, ki se ni premaknila že dobrih pet minut. Za steklom slišim pogovor vsaj treh ženskih glasov. Vendar potrpežljivo čakam. Mine še pet minut, napredka ni. Pred menoj stoji gospod, ki se je po mojem mnenju bojeval že v krimski vojni, in tiho čaka. Najbrž je navajen, si mislim, med tem, ko se živčno prestopam z noge na nogo. No, bolj šepam kot kaj drugega. In gospa, ki je prva v vrsti, končno odda svoje papirje sestri, ki se jo usmili. Čakal sem celih 25 minut in ko sem končno prišel do okenca milostljivih sester, je zazvonil telefon in kokodakanja ni bilo konec. Ni šans, da bi kdo vskočil pomagati. Dve sestri sta preprosto samo sedeli in se cel čas pogovarjali. Pri zdravniku tudi ni šlo hitro, vendar to lahko razumem. Vstopim in zdravnica si ogleda mojo nogo, opravi ultrazvok in navrže, da imam v nogi strdek. Bog, saj ne more biti res! Tudi moj fotr je imel probleme z ožiljem, ji razlagam, medtem ko iščem vzroke bolezni. V glavnem cela štala, zdravljenje traja šest mesecev, prvo injekcijo pa prejmeš takoj. Skremžim se, medtem ko išče koščke maščobe na mojem trebuhu. Ker sem suh po naravi, je nimam. In po nešteto dodatnih preiskavah me spustijo domov. Sicer veš, da imaš v nogi strdek, ki je lahko smrten, ampak ostajaš optimist. Prideš domov in je nekaj dni mir. Potem prejmeš pošto in v njej položnico, da si svoji zavarovalnici dolžan še 54,20 evra zamudnih obresti. Seveda si obveščen tudi, da bo šla zadeva v izvršbo, če ne poravnas zneska v dveh tednih. Samo stojiš, s strdkom v nogi, se ve, in ne moreš verjeti. Zaradi ene antične položnice ter druge iz lanskega leta, za kateri do nedavna nisem niti vedel, da obstajata, sem doslej plačal 110 evrov, sedaj pa hočejo še pol tega zneska in spet možne stroške izvršbe. Človek se vpraša, zakaj ti enostavno ne sporočijo vsega naenkrat, zakaj te obirajo na obroke. Odgovor je, prepričan sem, vsem znan. Zavarovalnico pa bom po plačilu seveda zamenjal. In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

Ko sem odrasčala, sem bila hevimetalka. 12. avgusta 1986 so v Ljubljano prišli Iron Maiden in seveda sem na prvi koncert v življenju morala iti. »Six, six, six the number of the beast ...« se je takrat zdela kot nekakšna himna ali mantra vseh metalcev. Jasno, da sem si simbol morala vtetovirati. Zdelo se mi je, da bom celo življenje razmišljala podobno in imela rada enako glasbo. Odrasla sem in čeprav Iron Maiden v meni še vedno vzbuja kup lepih občutkov in spominov, še zdaleč ne razmišljam več kot takrat, ko sem bila stara komaj 14 let. Dandanes tatu na roki spretno skrivam z zapestno uro in zelo malo ljudi, ki me pozna, ve, da se pod mojo uro skriva tatu. Najbolj moteče je, da tatu predstavlja vse tisto, kar nisem. Obožujem tatuje, vendar take, ki so profesionalno narejeni in o katerih dobro premislimo, kam in zakaj si ga damo narediti. Ah, spomini

Biba

**TAKA PUNČKA IZ CUNJ, KI V PRAVLJICE
VERJAME ...**

**SI SREČNA NOCOJ,
OGENJ JE UGASIL,
LUNA SPI V NAROČJU VEČERA,
SAMOTNEŽ V HIŠI BREZ KORENIN,
VARLJIVA IGRA, BLED, RAZTRGAN SPOMIN,
SI SREČNA NOCOJ,**

**NA MIZI DROBTINE,
NEODPOSLANA PISMA,
ANGELI POTRGANIH PERUTI, OKOVANI V LED,
IZZA ZIDOV TIH ODMEV,
PRAZNE DLANI, RAZBITO OGLEDALO,**

SI SREČNA NOCOJ?

FRANJO FRANČIČ

(OBJAVLJENO Z DOVOLJENJEM AVTORJA, IZ KNJIGE Z
ISTOIMENSKIM NASLOVOM, ZALOŽBA ALBA 2000, 2014)

09
KRALJI
ULICE

ZGODBA O ..., 12. DEL

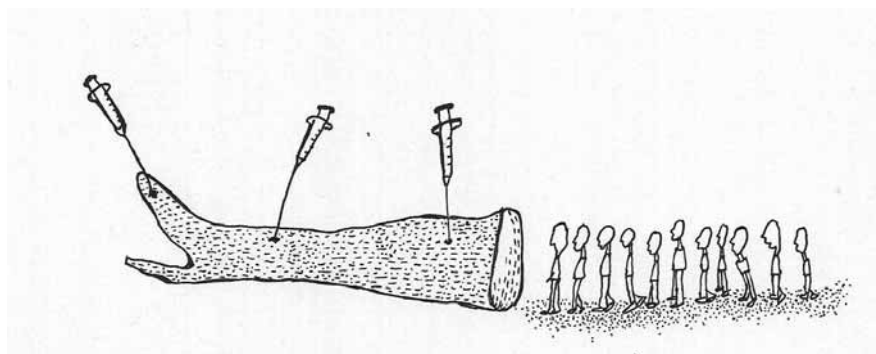
Ko se je zgodba z okoličani in karabinjerji umirila in so le-ti dojeli delo Don Pierina, se je odprla velika pot za Skupnost Srečanje. V zelo kratkem času so okoli Molino Sille kot gobe po dežju nastajali novi centri.

Kako rad bi videl zadovoljstvo in nasmeh Don Pierina v tistem času, čeprav dvomim, da ga je bilo veliko. Deloholik, kakršen je, se je namreč takoj lotil organizacije teh centrov in načina ter smisla življenja v njih. Je smiselno, da so v

istem centru fantje in dekleta? Kaj pa s tistimi, ki niso verni? So odvisniki le narkomani? Kaj pa ... ? Milijone vprašanj in nobenega odgovora. Treba bo pač tako kot do zdaj – s poizkušanjem.

In odvisniki? Kot pravi pregovor, dober glas seže v deveto vas ... Ko se je glas o Molino Silli razširil tja do Rima, so začeli mladi odvisniki (najbrž na željo in zahtevo svojih bližnjih) na veliko trkati na vrata pisarne, ki jo je Skupnost Srečanje imela v Rimu. Tam so se nabirale cele vrste. Kam z vsemi? Kapaciteta centrov je bila še vedno premajhna za vso to množico. In kaj šele vsa Italija?!

Taubi

Damjan Majčič

BREZDOMNI V BANGKOKU

010
KRALJI
ULICE

Če v Bangkoku iščeš informacijo o brezdomcih, boš naletel na številko, ki preseneča, saj omenja le okoli 2.000 brezdomcev. Bangkok je azijsko mesto s 50 milijoni prebivalcev, tako da to ni skoraj nič. Res pa je, da so pogosti berači, za katere ni čisto jasno, ali dejansko živijo na ulici. Ne vidiš namreč veliko ljudi, ki bi spali na cesti, še zlasti ne v turističnih predelih. Zato ni popolnoma jasno, ali jih ni zaradi mestne politike in na to vezanega nadzora policistov ali pa jih preprosto res ni. Priznajmo, na ulicah je gneča in promet je eden najslabših na svetu, toda ceste so čiste in dobro vzdrževane.

Kot navajajo v časopisih (www.nationmultimedia.com in www.globalvoicesonline.org), omenjenim 2.000 brezdomnim pomagajo na različne načine, kar daje vtis, da le tisti, ki resnično ne želijo imeti doma, ostajajo na cesti. V časopisih pogosto omenjajo gradnjo posebnih zavetišč. Fundacija Issarachon (www.Issarachon.org) je ena vodilnih, ki pomaga brezdomcem. »Osredotoča se na individualne učinke in želi vplivati na ponovno vključevanje le-teh v družbo, predvsem z vplivom na odnos družin, skupnosti in okolice. Člani fundacije obiskujejo brezdomne posameznike in družine, jih spodbujajo, da spregovorijo o svojih čustvih in najdejo razloge, zaradi katerih so zapustili dom, predvsem pa da izboljšajo kvaliteto življenja in delo organizacije.«

Sama skupina brezdomcev je, kot povsod po svetu, kompleksna. Bodisi gre za zatirane ljudi, otroke bodisi depresivne, alkoholike, duševne bolnike in delavce/ke, ki nudijo spolne usluge. Posebno skupino na Tajskem (približno 800 brezdomnih) tvorijo izseljenci iz Amerike in Evrope, večinoma belci, ki nimajo bivalne vize, in alkoholiki. Vse kaže, da je sram precej močan razlog, ki vpliva na to, da ostajajo na cesti. Brezdomni se sramujejo svoje situacije in se bržkone zato nočejo vrniti k svojim družinam.

Naj bo to res ali ne, se zagotovo postavlja vprašanje definicije. V barakarskih naseljih in revnih predelih mesta vse preveč ljudi živi v razmerah, ki bi jim le stežka rekli hiša. V slumih je vsaj 400.000 ljudi, ki živijo na obrežju reke, vzdolž železniških tirov, vlaki drviijo le meter stran od njihovih kolib in zaklonišč.

Vendar niso le nizki prihodki razlog, da ljudje tam ostajajo. Da bi se izognili prometu iz vasi in v vas, se v slumih zadržujejo tudi tisti, ki prodajajo sadje, taksisti in »tuctuc« vozniki, ki so s tem bliže svojemu poslu. Zlasti slumi, »posajeni« na čolne, imajo dolgo tradicijo, ki »stanovalec« zadržuje na njihovih »barakarskih« čolnih. Klong Toey je slum, v katerem živijo ljudje, ki delajo v pristanišču. Boj med stanodajalci in ljudmi iz čolnov je neizprosna. Najemodajalci zažigajo dele Klong Toeya in so obtoženi, da s kemikalijami zastrupljajo prebivalce.

Berači na cesti so večinoma iz Laosa ali Kambodže. Sem so prišli zaradi dela in ostali tudi, ko ga je zmanjkalo. Kakršna koli socialna varnost tej skupini ni dostopna. Večinoma gre za ženske v tridesetih ali zgodnjih štiridesetih, z otrokom ali dvema, ki večinoma spita. Izgledajo čisti in nič ne kaže na to, da bi trpeli lakoto, z njimi se zlahka sporazumeš in niso nasilni, če skušaš vzpostaviti kontakt. V vsakem turističnem vodniku je rečeno, da obstajajo beraške združbe in da dejanski berači ne dobijo denarja. Tovrstne zgodbe sem slišal v revnih delih Myanmara, kjer naj bi bili govori berači zelo bogati, vendar po

foto: osebni arhiv

drugi strani preveč pohlepni, da bi svoj denar tudi zapravili. Obstaja tudi skupina beračev, ki so tako ali drugače invalidni, denimo brez nog ali rok, nekateri tudi popolnoma brez okončin. Ti prav tako izgledajo čisti, celo obriti, in ne zaudarjajo. Približati se jim je bil trši oreh; začutil sem, da se svojega stanja sramujejo.

Kakor koli, družba bi morala poskrbeti za to skupino, saj si nihče ne bi sam izbral vloge invalida. Gre v glavnem za moške po 40. letu in starejše.

Brezdomnih tujcev nisem opazil, nanje sem naletel le v Phnom Pennu. V glavnem je bila večina poročenih ali v vezi s Tajkami. Ko so skupnosti iz takega ali drugačnega razloga prenehale, se je izkazalo, da so bolj nagnjeni k alkoholizmu, mnogi pa so se izgubili v birokratskih procesih, ki bi jim sicer omogočili pot domov. Če želiš zapustiti Tajsko, namreč obstaja posebna blagajna, v katero moraš plačati pristojbino/globo, če si ostal dlje. Če ne plačaš, ti ne pustijo oditi. To, da ostaneš dlje, pa je skoraj neizogibno. Podkupljiv proces za ohranitev bivalne vize je drag in nečloveški. Vsako leto je treba vložiti novo vlogo in če npr. 40.000 bahtov prihodka letno ni možno dokazati, je vloga za pridobitev vize zavrnjena. Tajska policija to skupino brezdomcev sicer pusti na miru in do njih ni nasilna. Trudijo se celo, da bi obiskali tuje ambasade, vendar se izkaže, da niso pripravljene pomagati svojim državljanom.

Martijn Crowe

Martijn Crowe je znan umetnik in antropolog nedoločljivih let, ki je izpeljal nekaj projektov s starejšimi brezdomci in tudi najstniki. Skupaj z ženo Sabyjo in otroci potujejo po svetu in ustvarjajo zgodbe, fotografije in umetnost, ki se navezuje posebej na svetu nevidne. Kot profesionalni popotniki živijo med najstniki, brezdomci in starejšimi v Braziliji, Boliviji, Kambodži, New Yorku in Amsterdamu. Zmeraj iščejo razmišljujoče umetnike in ustvarjajo skupaj z energičnimi okoličani.

T.

foto: Martijn Crowe

foto: Martijn Crowe

foto: Martijn Crowe

011
KRALJI
ULICE

The Faketory je mednarodni umetniški studio, ki ga je pred osmimi leti v Rotterdamu ustanovil direktor Martijn Crowe. Proslavil se je v zadnjih letih, in sicer zaradi nenavadnih umetniških razstav, umetnikov, pesnikov, glasbenikov, knjig in dobre kave.

foto: Stefano Leonardi

foto: Stefano Leonardi

NEK AJ

cestnih

SAMOMORILCI

Samomorilci smo nepriljubljeni, ker načrtujemo svoj propad in zavestno, pospešeno, dokončno drvimo v neznano.

Zgleda, kot da sami sebe ne maramo, ali pa se počutimo odveč, ali pa drvimo v smrt zaradi lažnih idealov. Ni važno, zakaj na koncu nas čaka smrt.

Ampak dokler živimo, nas spremljata veselje in žalost, ljubezen in sovraštvo, ugodje in trpljenje. Tudi za najhujše muke se najde zdravilo, ki je lahko skrito v denarnici, v glavi, v igli ali pa v kozarcu.

Kavica

ZDAJ

Zdaj, ko so se lepi dnevi začeli z ogrevanjem optimizma, ko ni potreben jutranji safari in kurjenje ognja, zdaj ko ni treba, da se perilo suši v tri dni, se zdi, da je lažje živeti nov dan. Odtajani začnemo premišljevat o svoji današnji zagati. O pomoči ni sledi, znajdi se sam. Državi vlada vlada, ki se ubada sama s sabo in organizacije za pomoč uporabnikom se komaj preživijo in profita čas gledat v deveto vas. Zamegljeni minimalni prihodki, zagarantirani višji odhodki. Vse vodi v malodušje. In vsak težje zaposljev ni samo ranljiv, ampak tudi socialno

mrtev. Ne vem več, kako prepričati, da prihodnost prinaša občutek, da se je mogoče živeti v človeka vredno življenje. Vse več je zanetkov revolucionarnih idej, ki se bodo spremenile v paravojaške baze. In ne vem, če se jim ne pridružim. Kaj bi s tem dosegel? Rekli bi, da sem terorist, in bi prišel do zaključka, da je bolje graditi zapore in umobolnice, kot da bi počel kaj v splošno dobro. Tega prevzema privatni sektor. Oglušeli od predvolilnih obljub se kot roboti odpravimo v naslednji krog, v dan, ki bo spet zaman. Ko prihaja noč, ki se začne za tiste, ki imajo, veš, kako se je delež »varnih« odpravil na pot zapravljanja. Vidiš avtomobile, ki so težji od tvojega imetja, ki napravijo več kot ti v imenu meseca. Kako se je to lahko zgodilo? Smo nekje na sredi pozabili, da smo verjeli, in pozabili, kako smo volili? In kaj bi storili, če bi nam ponudili? Bi morali pri sebi začeti, se nazaj ozreti ali še naprej verjeti? Sam ne bom naprej verjel, biti v senci ždel, našel bom pr'jatlje in z njimi pokazal, da bi sam si lahko nakazal plačo.

Tomislav Gruden - GTS

PTICE UJETNICE

Če srečate ptice ujetnice, odprite jim kletke na stežaj, naj vrnejo se v svojo jato, ljubezen kliče jih nazaj, po skrivnih poteh naj poletijo v daljni, širni svet, svobodne naj pesmi zvrholijo, naj srečen bo njihov polet.

Če srečaš kdaj ptico ujetnico, spomni se svojih žalostnih dni, na oknih so mreže, življenje je grenko, gnezda ni, ni tople luči, korak za korakom po stopinjah, iščemo sledi dobrih ljudi, ki so pticam prijatelji.

Če srečaš kdaj ptico ujetnico, le nasmeh ji pošlji v pozdrav, iskričo upanja ji prižgi, priklči veter iz daljav, razprimo krila in poletimo pticam na pomoč, še preden si zlomijo nežna krila, zagrne temna jih noč.

Katarina Kalaba

NA KONCU PA SREČA, 1. DEL

Kako bi človek povedal svojo zgodbo, zlił svojo dušo na list papirja? Sam mislim, da bi bilo vsaj zame najboljše zato, da bi ta moja življenjska travma pomagala vsaj nekomu oziroma da ne bi nihče nikoli doživel česa podobnega. Rojen sem bil leta 77 v Ljubljani, leto in pol za bratom, ki je umrl leta 2008, ko mu je strdek prišel do srca, kar je pripeljalo do zastoja srca. R.I.P moj dragi braco Nermin. Varuješ me od zgoraj. Že takoj po mojem rojstvu se me je hotel moj biološki ata rešiti, že v porodnišnici, a je bila moja mama toliko prisebna, da je prebrala, kaj podpisuje. Ja, moj biološki ata (čeprav si tega imena ne zasluzi) je bil alkoholik in zelo zelo nasilen do mene, predvsem pa do mame, ker me je vedno branila. Pogosto jih je zato »fasala« tudi sama. Ob mojem drugem rojstnem dnevu so me skupaj z bratom poslali v rejniško družino v Zgornjo Duplico pri Kamniku. Tam sva ostala do male šole, ki sem jo obiskoval v Šmarju - Sap pri Grosuplju, nato pa smo se preselili v Ljubljano in to na Vič, na Velebitsko ulico. Moj brat je bil barabica že pri sedmih letih, kradel je v šoli in ponavljal prvi razred, zato so ga poslali v vzgojno-izobraževalni zavod v Veržej. Navezana sva bila drug na drugega, zato sem želel, da tudi mene dajo v zavod. Ker pa sem bil v šoli priden, niso imeli pravega razloga. Kmalu so ga dobili, saj je »tastar« (ata) še pogostejše pil in je bil tepež na dnevnem redu. Končno so se dogovorili in me leta 1985 poslali v Veržej. Tam sva bila z bratom do konca 6. razreda, pozneje pa so naju premestili v Vzgojno-izobraževalni zavod Preddvor pri Kranju. Tam je brat z muko izdelal 7. razred in leta 91 odšel domov in naprej na gradbeno šolo. Te ni nikoli zaključil, sam pa sem OŠ končal leta 92. Ravno v tem času se je Slovenija odcepila od takratne Jugoslavije in začela se je mukotrpna zgodba v zvezi s slovenskim državljanstvom. Moja mama je predala vlogo za pridobitev državljanstva, moj biološki ata (*taj glupi Bosanac*) pa je šel na takratno Mačkovo ulico in vse štiri vloge dvignil ter jih raztrgal, rekoč: »Slovenija nikač neče biti samostalna.« Za povrh je še pretepel mamo, ker je sploh vložila vloge. Pravzaprav mu ona le-teh ne bi smela dati, saj – vsaj zame – očetovstva ni nikoli priznal. Lahko bi mu na primer izročila samo njegovo vlogo, če se že ni strinjal z odcepitvijo Slovenije. Hvala bogu nas je septembra leta 92 zapustil, kar je mami izkoristila

in oktobra ponovno predala vloge za pridobitev državljanstva. Vse do leta 1998 smo pridobivali razna potrdila in sodelovali z ogromno nevladnimi organizacijami, vendar neuspešno. Najemali smo celo odvetnike in jih plačevali, a brez pravega uspeha. Še tole bi rad dodal: »tastar«, ki nas je zapustil, se je leta 97 vrnil iz Nemčije, kjer je naredil še enega otroka. Bil je še vedno isti alkoholik in agresivec, še vedno je igral nekega »big bossa«, a Ersad ni bil več otrok. Končno sem lahko stopil v bran svoji mami, saj moj brat ni bil nič boljši od očeta. (se nadeljuje)

Ersad Mujić

PRI ODPRTEM OKNU

Čakam na znak, da pustim golobu zleteti med bobnenje in veter, med tiho šelestenje in med vpijoče v puščobi tal.

Karmiss

POMLAD

Je prišla pomlad, ko ptički se ženijo. Ob zori in noči, saj ni važno kdaj, samo, da se imajo radi.

Še ljudje imamo radi pomlad. Ki je čas za ženitev prav tako, kot pri ptičkih. Ob zori in noči, saj ni važno kdaj, samo da se imamo radi.

Joško

ANEKDOTE IZ PRODAJE

OČE, MATI IN SIN

Kot po navadi sem prodajal pred trgovino in dva gospoda se menita z žensko, ob tem pa so pozabili na otroka, ki je bil v vozičku. Ta se je zapeljal na pločnik ter skorajda že na cesto. Ko sem to videl, sem revijo kratkomalo zagnal na tla in ga komaj ujel. Mama je bila kar malo v šoku, oba gospoda pa sta se mi stokrat opravičila. Otrokov oče mi je v zahvalo izročil 20 €.

Perice

ZAHVALA

Sem Ersad Mujić, dolgoletni prodajalec Kraljev ulice in rad bi se zahvalil vsem stalnim strankam ter tudi ostalim kupcem, ki so si vzeli čas za nakup revije na Trgu republike. Na parkirišču pred Maxijem sem v teh letih spoznal ogromno dobrih ljudi, ki so mi nemalokrat pomagali z lepo besedo ter tu in tam tudi s toplim objemom, in pogosto s kovancem, ter me neštetokrat rešili za poplačilo položnic. Hvala dobrim in srčnim ljudem.

Vaš Ersad Mujić, št. 53!

PRIJAZEN VSKOK

Prodajal sem pred trgovino na Miklošičevi, tu in tam se pač malo selim vzdolž le-te, vse z namenom ugodnejše prodaje, ko je mimo prineslo gospodično. To že dlje časa poznam iz štantov v stari Ljubljani. Ravno sem imel namen iti nabaviti nekaj novih časopisov, pa potskati kaj za pod zob, ona pa je omenila, da lahko brez problema vskoči. Zakaj pa ne. V tistih pičlih desetih minutah je naredila kar za 8 evrov prometa. Pa naj še kdo reče, da ženske niso od hudiča :-).

Danilo

PRVA JUTRANJA CIGARETA

Z aprilskimi Kralji ulice sem šel mimo bifeja. Dve gospe sta pili jutranjo kavico in kadili. Ponudim jima revijo in obe sta mi dali po en evro. Potem me ena v smehu vpraša: »Kaj je to za cigarete?« ter pokaže sliko na naslovnici, na kateri Darko kadi. »No,« odvrnem, »tudi cigarete se ne bi branil!« In tako sem dobil še prvo jutranjo dozo nikotina.

Simon Lapajne, št. 363

PROMETNE NEZGODE

V eni izmed lanskih številK Kraljev ulice sem, če se še spomnite, napisal anekdoto o delitvi kolesarske in pešpoti pred Hoferjem, nasproti Kliničnega centra. Dobil sem veliko pozitivnih potrditev, problem je namreč v tem, da kolesarsko pot in pešpot ločuje robnik, ob katerega se še danes velikokrat kdo grdo spotakne ali s sprednjim delom kolesa zatakne obenj, kar seveda povzroči padec ... V tej številki pa bi rad izpostavil, po

mojem mnenju in mnenju mnogih drugih, problem precej nepreglednega križišča, ki je brez semaforjev. V tem mesecu so se tam pripetile tri (tolikim sem bil vsaj jaz priča) – na srečo majhne – prometne nezgode. Avto je zbil kolesarko in peško. Peški je celo zbil nekaj zob. Poleg tega sta se »narahlo« trčila dva avtomobila. Ob teh nesrečah je bilo ob meni veliko ljudi, ki so jih tudi opazili. Sploh tisti, ki pogosto hodijo mimo, se strinjajo s tem, da bi moralo biti križišče opremljeno s semaforji, ker je zelo »težko« oziroma zapleteno. Iz prednostne ceste, ki vodi proti železniški postaji, se lahko zavije kar na tri strani, pa še po prednostni greš lahko naravnost ... Kakor koli, naš promet bi bil potreben posodobitev.

Stripi

POZDRAV

Načeloma so vsi ljudje veseli in takoj boljše volje, če jih – preden jim ponudiš revijo – lepo pozdraviš. Nekateri se celo ustavijo in s tabo spregovorijo par besed, druge zanima tvoja življenjska zgodba, spet tretji pa se želijo pogovarjati kar tako, iz dolgčasa. Odvisno pač od posameznika. Seveda je zelo nepredvidljivo, kako bo kdo sprejel tvoj pozdrav. Nekaterim si popolnoma odveč in te bodo ignorirali s pozdravom vred, nekateri bodo s težkim srcem odzdravili, spet drugi pa bodo z veseljem vrnili pozdrav. Žal obstajajo tudi ljudje, ki so celo jezni, če jih pozdraviš. To se mi je zgodilo nekaj časa nazaj, ko sem prodajala časopis na svojem stalnem mestu. Na tem mestu me ljudje že poznajo in marsikdo se ustavi in z mano spregovori besedo ali dve. Zato je bil odziv nekega gospoda popolnoma nepričakovan. Pozdravila sem ga, ko je vstopal v trgovino, ko pa se je vračal, me je ogovoril, še preden sem mu uspela ponuditi časopis. Z zadirčnim tonom je rekel: »Saj čisto vsakega, ki pride mimo, pa tudi ni potrebno pozdravljati!« Najraje tiho stojim in tisti, ki se hoče ustaviti, se bo že postavil. Tako ne bom motila ostalih. Še opravičujem gospod, ampak res nisem vedela, da je pozdrav tako zelo motéča stvar.

Anistella

Dogodki:

SMUČA ULICA 2, KRANJSKA GORA, 12. 3. 2014

014
KRALJI
ULICE

V želji, da šport postane stalnica v našem življenju in obenem pot sprememb do osebne sreče in zdravja, sem tudi letos predlagal društvu Kralji ulice, da organiziramo enodnevni smučarski izlet. Pri organizaciji in izbiri smučišča nam so podobno kot lani priskočili na pomoč Združenje slovenskih žičničarjev, RTC Žižnice Kranjska Gora d.d. in Skischool.si Kranjska Gora, in sicer z zagotovljenimi smučarskimi kartami ter izposoja opreme. Deležni pa smo bili tudi kosila. Prevoz je omogočilo društvo Kralji ulice. Dva dni pred odhodom sem organiziral teoretično delavnico, kjer smo se seznanili z 10 FIS pravili, anketo, osnovami turnega smučanja in uspehi naših športnikov na ZOI v Sočiju 2014. V sredo v zgodnjih urah smo z dvema kombijema in osebnim vozilom krenili adrenalinskemu dogodku naproti. Vzdušje med vožnjo je bilo polno pozitivnih pričakovanj, veselja in sreče – smučal bom, kraljevsko! Prispeli smo v Kranjsko Goro, kjer je sonce že pogledovalo prek Razorja in ostalih mogočnih očakov. Z veseljem nas je pričakala gospa K. Gomboc in nam podarila 25 smučarskih vozovnic, sledila je izposoja

opreme in ogrevanje pred smučanjem. Na poti se nam je pridružil novinar Nedela, g. G. Kališnik, in Pop TV, za katero smo podali nekaj izjav in napravili nekaj fotografij. Obisk na smučišču je obogatil še g. D. Breclj, naš donator in podpornik, ki je omenil sodelovanje tudi v prihodnosti, in sicer v smislu sezonskega dela na smučiščih za potrebe centrov kot tudi brezdomnih. Razdelili smo smučarske vozovnice in sledila je smuka v manjših skupinah, smučali smo vse do kosila. Golaž, kruhov cmok, krof in čaj, vse pohvale kuharju. Razvil se je sproščen pogovor, izmenjava mnenj in občutkov. Prisotna je bila prijetna utrujenost z občutkom osebne sreče in zadovoljstva. V popoldanskem času se je sonce uprl v belo smučino in pogoji so se spremenili, tako da je bilo treba paziti med prehodi v prisoje in osoje. Tehnično znanje smučanja moramo znati prilagoditi pogojem na smučišču in predvsem prisluhniti svojemu telesu ter določiti svoje zmožnosti. Sledilo je smučanje tistih, ki so si to želeli, drugi so počivali in se nadaljevali prijetni toploti prelepega okoliša. Sledilo je slovo od belega igrišča in pot nazaj v

foto: arhiv KU

Ljubljano, Celje in Novo mesto. Naši občutki so bili pestri, polni navdušenja in optimizma. Vsakega udeleženca izleta je prevzemal občutek, danes sem pa naredil nekaj zdravega zase. Iz tega sledi, da se v svojem imenu in imenu ostalih udeležencev iskreno zahvaljujem za uspešno izvedbo izleta. Seveda v pričakovanju, da se vidimo drugo leto.

Več o tem tudi na: <http://www.delo.si/zgodbe/nedeljskobranje/ta-veseli-dan-v-zivljenju-brezdomcev.html>

Hvala in prisrčen športen pozdrav,
Jože Drol

KRALJEVSKI ŠPORTNI TEDEN

Ta teden smo imeli Kralji zelo športno obarvan konec tedna. Zaradi velikodušnosti organizatorjev smo (lahko) bili priča uspehom naših »orlov« ter zmagi ljubljanskih Zmajev, za kar se le tem najprej lepo zahvaljujemo. Kot že rečeno, se je v četrtek, 20. 3. 2014, v Planici začel sklepni del letošnje skakalne sezone. Na vrsti so bile kvalifikacije za petkovo posamično tekmo. Na zadovoljstvo domačih navijačev so jih naši fantje opravili več kot le dobro, saj se jih je kar 10 uvrstilo naprej, poleg tega pa je

kvalifikacijska zmaga romala v roke mladega slovenskega asa, Matjaža Pungertarja. Skakalna sezona ni edina, ki se bliža h koncu, v svojih »zadnjih izdihljajih« je tudi košarkarska sezona ljubljanske Olimpije. V predzadnjem krogu regionalne lige Aba je bil v stožiški dvorani odigran slovensko obarvani derbi, pomerila sta se namreč Union Olimpija ter novomeška Krka. Zmaga je, kot že prej omenjeno, ostala doma, saj je klub iz Ljubljane slavil s 65:57. Ker iz prve roke vemo, kako močno je potrebna podpora,

se v prihodnosti z veseljem odzovemo še kakemu povabilu k športnemu udejstvovanju in tako pripomoremo k boljšim rezultatom naših športnikov.

S. P.

GLEDALIŠČE ZATRTIH

Ni treba, da si igralec. Lahko si v popravnem domu le zaradi dejanj in izraziš svoje. To se je zgodilo v prevzgojnem domu Radeče. S pomočjo društva Ekvator so fantje naredili predstavo, ki je navdušila svojih 40 gledalcev. S svojim nastopom so stopili turobno zadržanost opazujočih, ki so s pravim veseljem sodelovali v igri. In igralci? Delovali so prav profesionalno in bili v improvizaciji sposobni spraviti v senco marsikaterega profi gledališčenika.

foto: Taubi

Igra sama je sicer temeljila na njihovem vsakdanjiku. Zdaj bi lahko marsikdo rekel, saj potem jim pa tega ni bilo težko

odigrati. Toda kdor je kdaj koli prebil nekaj časa v zaporu ali popravnem domu, ve, da je psihično to na skrajni meji mogočega. Fantje so se izkazali. Upam le, da predstava ni bila muha enodnevnic in da bodo nadaljevali in to predstavo še kje prikazali. Upam tudi, da jih društvo Ekvator ne bo kar zapustilo, temveč bo še naprej delovalo in sodelovalo z Radečami.

Taubi

NOGOMETNI TURNIR »SOCIALNA INTEGRACIJA RANLJIVIH SKUPIN«

Krizni center 10-ka je v petek, dne 21. 2. 2014, v prostorih Športnega centra Hit v Šempetru pri Gorici organiziral nogometni turnir v okviru programa »Socialne integracije ranljivih skupin«. Organizacijo dogodka so izpeljali zaposleni Kriznega centra 10-ka ob pomoči uporabnikov KCM 10-ka. Prireditev je potekala od 10. do 16. ure. Zaključila se je s podelitvijo pokalov in zahval sodelujočim. Na javno povabilo organizatorjev se je k sodelovanju prijavilo osem ekip; Kralji ulice iz Ljubljane, Dnevni center Žarek, Vincencijeva zveza, Mladinski center Nova Gorica, ŠENT – Dnevni center za uporabnike prepovedanih drog, »Indijanci«, »Cedevita« ter ekipa iz Kriznega centra za otroke in mladostnike 10-ka. Poleg ekip je treba omeniti še številno podporo iz tribun, navijač iz DC Žarek, ki so v dvorani poskrbele za pravo športno vzdušje. Tekmo je povezoval izkušen domači »reper King«, slednji je ob glasbeni spremljavi z besednimi vložki stopnjeval napetost v dvorani. Turnir je potekal z razvrstitvijo osmih ekip v skupini A in B. Sledili so polfinalni boji, kjer so se med seboj pomerile ekipe »Cedevita«, »Indijanci«, Kralji ulice ter gostitelji turnirja KCM 10-ka. Po polfinalnih bojih je tretje

foto: Anita Zelič

mesto osvojila ekipa »Cedevita«, »Indijanci« so pristali na četrtem mestu. V finalni tekmi sta se med seboj pomerili ekipe Kriznega centra za otroke in mladostnike 10-ka ter Kralji ulice. V športnem duhu in napetem dvoboju smo ob cca 16. uri dobili zmagovalca. Prvo mesto so zasedli Kralji ulice. Nagrajenci so prejeli diplome in pokale za prva tri mesta. Podelili smo tudi nagrade za najboljšega vratarja turnirja, najboljšega igralca turnirja, najboljšega strelca turnirja ter najpomembnejšo nagrado – najboljšega fair play igralca. Pri podelitvi pokalov nas je podprl Športni Zavod Nova Gorica. Ob zaključku tekmovanja smo se skupaj okrepčali z dobrotami, ki smo jih prejeli s strani donatorjev; Don Don, Mercator, Polavček. O igri, morebitnih športnih razpletih, o delu sodnika, vlogi komentatorja, prekrških v žaru športnega boja se je govorilo še dolgo potem. Zadovoljstvo udeležencev in posledično organizatorjev nas napeljuje k misli, kdaj se ponovno snidemo.

Andrej Čotar in Maša Tomažič

ZAČETNI SEMINAR OB USTANOVITVI LIGE V VLEČENJU VRVI

Kar je bilo lansko leto zabava, je letos postalo resničnost. Na nogometnem turnirju na Poljanah, leta 2013, je padla ideja, da se Kralji ulice prijavimo tudi na Masters v vlečenju vrvi, ki je potekal po nogometnem turnirju na Poljanski. Zanimiva izkušnja, ni kaj reči! Tekmovalci v enem moštvu so skupaj tehtali do 1000 kg. Zamislite si 7 igralcev s takšno težo. Seveda med Kralji ni bilo mogoče najti tako močnih fantov, vendar smo hrabro, čeprav s 400 kg manj, odšli v boj. Glede na to, da so sodelovale 3 ekipe, smo postali četrti v državi. Leta 2014 smo vabljeni, da pod okriljem ŠD Poljane sodelujemo v ligi, ki se bo začela juniju in končala z zimskim Mastersom v decembru. S Chrisom sva se kot predstavnika Kraljev ulice udeležila uvodnega seminarja lige v vlečenju vrvi, kjer smo sprejeli smernice za delovanje lige in datume turnirjev. Sestaviti moramo močno in težko ekipo, kar obenem pomeni, da vabim vse močne fante, da se nam pridružijo. Za začetek bomo imeli treninge enkrat na teden, verjetno v petek zvečer na igrišču na Poljanski. Vsi zainteresirani se javite Bojanu, Chrisu ali Mitji v

foto: Mitja K.

društvu Kralji ulice. Res super; po nogometu in košarki, ki bo kmalu zaživela, bomo sodelovali še v vlečenju vrvi. Pa naj še kdo reče, da Kralji nismo športniki.

Lep športni pozdrav,

Mitja K.

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA, 7. DEL

Z Georgeem sva zjutraj štartala za Pante Vrehi – Večni dež. Ko sem ga prejšnji dan vprašal glede obiska te soteske, se v bistvu nisem zavedal, kaj sem ga prosil. Čakalo naju je namreč 30 km vožnje. Kaj je v tem tako posebnega? Čeprav je Slovenija hribovita država, je pri nas 30 km nekaj povsem drugega kot 30 km v tistih gorah. Nikoli v življenju še nisem vozil po takih gorskih poteh in skozi tako odročne vasi ... Neverjetno, kje vse ljudje živijo. Kolesarila sva več kot dve uri.

Če bi pri nas imeli tako odročne predele, tam zagotovo ne bi bilo prevoznih cest, elektrike, niti ne mobilnega signala. Tam pa je elektrika speljana do vsake, še tako oddaljene hiše. Ceste so sicer v precej slabem stanju, ampak prevozne. Raj za gorske kolesarje! Za vzdržljive gorske kolesarje pravzaprav. Mobilni signal pa vsepovsod ...

V soteski sva zabredla zgolj do pasu. Peter mi je dan prej namreč omenil, da je imel vodo že čez prsa. Glede na nizko temperaturo vode sem bil kar vesel nad nižjo rečno strugo.

Slapovi so resnično nekaj posebnega. Zaradi razpršenih kapljic, ki drsijo z mahom obloženih skal, izgledajo kot meglice. Ker ne gre za veliko količino vode, je slišati, kot bi deževalo. Meglice se bleščijo v vseh barvah mavrice in vse je poraslo z mahom in mojo najljubšo praprotnjo – venerinimi lasci.

Na koncu sva se opogumila in celo malo zaplavala. Preden sva se vrnila do avta, je bilo že skoraj poldne. To je bil najlepši del mojega lanskega kolesarjenja. Povsem brez načrta se je zgodilo nekaj, česar praktično ni bilo možno načrtovati. In to je bistvo tovrstnega kolesarskega potepanja. Doživeti nepričakovano.

Napad smeha v grškem gorovju

Naslednjo noč sem v vasi Agios Dimitrios prespal na avtobusni postaji, ki je bila ravno tako velika, da sem spravil vanjo sebe in kolo s prikolicco. Jezero ob tej vasi, kjer živi zgolj deset domačinov, je namenjeno pitni vodi za Atene, cca. 250 km daleč.

Na zadnjem večjem vzponu pred spustom do obale sem srečal gospoda, ki me je prosil, če se lahko poskusi peljati s triciklom. Spremljal ga je njegov delavski

kolega, ki je samo tiho opazoval in podvig snemal s telefonom. Potem pa se po klancu pripelje JCB (za nepoznavalce – bager) z veliko žlico spredaj. Zagledal sem ga, a sem bil vseeno bolj pozoren na svojo trenutno družbo.

foto: osebni arhiv

Takoj za tem je nekaj močno zaropotalo. Šofer JCB-ja je spustil prednjo vilico, da so iskre kar letele, v kabini pa sem uzrl možakarja, ki se je zvijal in skakal po sedežu. Doživel je tak napad smeha, da je moral ustaviti na najhitrejši možen način, ker bi se skoraj zvrnil čez sedež. Ko je stopil iz – tedaj že mirujočega – stroja, ni manjkalo veliko, pa bi se valjal po tleh. Vsi smo se mu pridružili v krohotu in več kot očitno je bilo, da se poznajo med sabo.

Žal sem pomislil na fotoaparat šele, ko je bil najhujši izbruh smeha že mimo. Šofer JCB-ja je namreč prejel telefonski klic ... Videoposnetek si lahko ogledate na povezavi: <http://youtube/Jgnj2c5ev7Q>. To je bil tudi moj zadnji dan v grškem gorovju, vsekakor nepozabna in zahtevna izkušnja. Zagotovo pa najtežje, kar sem kdaj koli prekolesaril. Ko sem klikal po elektronskih kartah, si niti približno nisem predstavljal, kam se podajam. Hkrati pa sem, če se ozrem nazaj, preživel najlepše dni ravno v zahtevnejših predelih. Tudi v Srbiji.

Naslednji dan sem se spustil do obale morja, ki loči celinski del Grčije od Peloponeza. To lahko prečkaš s čolnom ali preko mostu. Odločil sem se za most, kar je pomenilo, da moram na avtocesto. Ko sem po avtocesti prikolesaril do plačilne kolone, mi je naproti prihitel uslužbenec. Pokazal mi je, naj mu sledim. Čez parkirišče za pisarnami sva šla na dovoz mostu. Nakazal je proti mostu in nekaj rekel, jaz pa sem samo prikimal, češ, saj vidim, kje moram iti. In tiščim kolo po makadamu do pričetka mostu,

kjer se začne zaščitna ograja. Desno od nje je makadam, neke vrste bankina, levo pa odstavni pas, prekrit z gladkim asfaltom.

Seveda sem se odločil za odstavni pas. Ni šlo ravno hitro, ker je most precej napet, pa še vzel sem si čas za slikanje. Potem pa sem čez nekaj časa za sabo zagledal spremljevalni kombi z utripajočimi lučmi in tablo za oviro na cesti. Ja, saj sem bil na avtocesti in to ni Makedonija ali Srbija ...

Je pa zato tukaj precej več smeti kot v Srbiji ali Makedoniji. Prav neverjetno, kako nemarni so lokalni prebivalci, ki puščajo smeti dobesedno vsepovsod ... Eno samo veliko smetišče.

Takoj ob sestopu z mostu sem srečal Georgea, ki ima v centru Patre lekarno in sina v Bratislavi. Zato se je že dvakrat peljal skozi Slovenijo. Svetoval mi je primerno lokacijo za kopanje v morju ter me povabil na kavo. Zaželel sem si sok, pa je natakarkar ponudil mešanico svežega sadja. Dobil sem pravo vitaminsko bombo. Res odličen naravni sok! Opoldne sem si privoščil malo plavanja, potem pa sem jo mahnil naprej, spet v hribe. To, da so visoki zgolj 400 m, še ne pomeni, da ni hribovito. Znova in znova se namreč vračam na zgolj nekaj metrov nadmorske višine :-).

foto: osebni arhiv

Ob poizvedovanju, kam naprej, sem pogosto naletel na nejeverne obraze. Zmajevali so z glavo in se čudili, zakaj tu. Zakaj v to smer, če pa grem v Archaio Olympio. »Pa zakaj tja, tukaj je veliko bliže in ravno?!« so mi skušali dopovedati v grščini. »Tam so hribi,« so kazali z rokami. Jaz pa, da to ni tako pomembno. »Strmo je,« se niso vdali. Jaz pa tudi ne: »Ni panike, počasi se daleč pride ...«

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ŽIVALSKA LJUBEZEN

biba.koper@gmail.com

Že dolgo je znano, da so živali najboljši terapevti. Stik z živaljo je zmeraj dober. Sama imam sicer manjši strah pred psi, saj me je kot šestletnega otroka ugriznil družinski pes, s katerim sem odraščala in naredila prve korake. Prepričana sem, da sem naredila neko napako, da se je zagnal vame, vendar mi to spoznanje ne pomaga prav veliko, kadar srečam velikega in neznanega psa. Kljub temu vem, da so predvsem psi in konji tisti, ki znajo iz še tako zaprtega človeka izvabiti čustva in pozitivne reakcije. Vse to sem namreč že nešteto krat videla in bila priča, da so ljudje, ki so bili dolga leta katatoni in se niso zanimali za nič pod soncem, ravno v stiku s psom, konjem ali mačko, naenkrat oživel. V Združenih državah že dolga leta obstaja projekt, ki se mi zdi res neverjeten, saj vpliva tako na vzgojitelje psov kot tudi na njihove lastnike. Besedi lastnik psa ali gospodar psa sta mi skrajno odurni ..., a v odsotnosti boljše besede ju moram uporabiti, da bi se izognila dolgovezni razlagi. V zveznih zaporih, kjer bivajo obsojeni resnih zločincov, potekajo programi, v katerih taisti obsojenci trenirajo pse, ki bodo po zaključku programa našli topel dom pri ljudeh, potrebnih njihove pomoči (slepi, gluhi, invalidi, otroci z avtizmom, ljudje s psihičnimi težavami, osebe, ki imajo različne napade, slabo pokretni ...). Najboljše od vsega pa je ravno to, da psi prinašajo veselje, ljubezen, prijateljstvo in nemalokrat nekakšno odrešenje najprej zapornikom, ko jih le-ti še pripravljajo na življenje z zgoraj omenjenimi ljudmi, nato pa tudi novim lastnikom teh živali. Na ta način je sklenjen popoln krog. Nekaj podobnega opažam pri brezdomnih. Nemalokrat srečamo brezdomno osebo, ki ima ob sebi svojega psa. V razgovoru z njimi sem si potrdila nešteto krat slišano: psi so edini, ki jim zaupajo, edini, ki jih ne obsojajo, in največkrat njihovi edini prijatelji v pravem pomenu te besede. Marsikateri izmed brezdomnih si brez svojih sopotnikov na štirih tačkah ne predstavlja življenja. Zanimivo je dejstvo, da včasih le s težavo poskrbijo zase in za svoje osnovne potrebe po hrani in vodi, ampak ne glede na vse bi za psa dali vse. Tudi dajo, najprej poskrbijo zanje. Pa tudi mimoidoči velikokrat prispevajo kak priboljšek.

Velikokrat sem razmišljala, kako dobro bi bilo, če bi lahko imeli podobne programe tudi pri nas. Takšne, ki bi v naših zaporih omogočili zapornikom, da se zbližajo s psom, ga vzljubijo, psi pa bi nanje prenesli globok pomen tovarištva, pripadnosti, domačnosti in zvestobe. A kaj, ko so pri nas zapor prenatrpani z osebami, ki služijo dodeljeno kazen. Le kje bi se našel prostor še za pse? V Sloveniji tudi ni posebnega zavedanja glede pomembnosti živalske terapije in tega, kako ugodna je za vse trpeče – ne glede na to, ali trpijo fizično, psihično, čustveno ali kako drugo vrsto bolečine. Živalska energija zna uravnati sleherni. Pri nas sicer poznamo program (Tačke Pomagačke), ki pripravlja pse na življenje s pomoči potrebnimi in orje ledino v razmišljanju o dobrobiti živalske terapije. Prav zavest, da so živali na tem planetu enako pomembne kot mi, mi že desetletja ne dovoljuje, da bi lahko spregledala to dejstvo in jedla njihovo meso. Prav malo me briga, ali meso pripada divji živali, udomačeni ali tako imenovanim ljubljencem. Svojega prepričanja ne vsiljujem nikomur, saj sem mnenja, da se ne da vsiliti ničesar in da na tak način lahko nekoga samo še bolj

foto: Biba

prepričam v njegov ali njen prav. Toda tu bi skoraj naredila izjemico in poskušala malce pritisniti na ljudi, na vse, ki imajo doma živalico, ki je odvisna od njih, naj bodo do nje spoštljivi. Naj nikar ne mislijo, da žival ne zazna krivice in bolečine. Ravno pred dnevi sem bila priča, ko je neka gospa grdo pretepla kužka, ki z ovratnico vred ni tehtal več kot dva kilograma. Vse le zato, ker je ni ubogal takoj, ko mu je ukazala naj sede. Strahotno. Bila sem čisto šokirana. Nisem vedela, kaj in kako. Vmešavati se nimam pravice, pravijo, ampak tudi stati in gledati ne morem. Tisoč stvari mi je rojilo po glavi. Tudi če bi posredovala, bi uboga žival doma najverjetneje pokasirala dvojne udarce. Koga naj pokličem? Lahko sploh koga? Kam naj se obrnem? Po svetu poznajo »animal police« (policijo za živali, recimo), pri nas tega ni. Kljub vsem dilemam sem ženski namenila res grd pogled, poln obsojanja. Kaj več pa nisem naredila. Kasneje sem spraševala po forumu, ki je namenjen ljubiteljem živali, pa mi nihče ni znal dati pametnega odgovora. Razen jeze in izjav v stilu »Jaz bi jo ubil!« nisem dobila nič konkretnega. Jaz je ne bi ubila. Niti slučajno. Potem bi bila namreč ista. Skušam ne povzdigovati ali poniževati nikogar, še najmanj pa bi komur koli namerno škodovala. Najraje bi tisto žensko objela. Močno. Ker verjamem, da je ravno zaradi pomanjkanja ljubezni in naklonjenosti polna jeze, frustracij in nasilja. Ravno ona je idealen primer tega, kako drugačna bi lahko bila kot osebnost, če bi le imela toliko zaupanja, da bi sprejela drugo živo bitje in njegovo zvestobo. Ona sicer ima tistega psička, a je zaman, saj ga ima verjetno zato, ker ga imajo sosedomi, ali pa ga je »podedovala« od sorodnika, ki je preminil. Morebiti ga je dobila za darilo, ali pa ga je kupila, ker je to »in« ... Da bi prejela ljubezen, mora skratka nujno odpreti svoje srce. To je predpogoj. Vsi tisti obsojenci po zaporih so bili nekoč zagotovo v njeni koži. Bili so nasilni, jezni, sovražili so vse okoli sebe. Vse dokler niso bili pripravljeni sprejeti naklonjenosti. Vsi moramo odpreti svoja srca. Sprejeti moramo dejstvo, da smo vredni biti ljubljene. Potem se nam bo odprl nov svet. Vse bo postalo lepše. Kot maj.

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN TEREZA VUK

Tereza je mlada pisateljica, saj je *Creepyatrija* njena prva knjiga. Je izliv črnila na dušo njenega življenja, papir je zanj samo sredstvo za doseg cilja. Odkritost, s katero pritegne bralce, je izjemna, saj ne olepšuje svojih stisk in zadreg, marveč jih servira neposredno in večkrat nihilistično. Vsi izmed nas smo doživeli podobne situacije, vendar ima le malokdo »jajca« povedati na glas, kdo v resnici je. Tereza ni utopistka, je preprosta punca, ki se sprehaja med težkimi situacijami, plava med pomembnimi odločitvami in vprašanji, ter išče logične odgovore nanje. Ko sva v neki beznici snemala intervju, saj ji uveljavljena svetišča sodobne družbe ne dišijo, je bilo precej bučno, zato me je povabila v svet, kjer je knjiga nastala – njen dom. Iz prve roke vam lahko zagotovim, da je njen »knjižni« svet oprijemljiv, brez odvečnega sramu, brez dimne zavese. Smeh, glasba, pivo, kakšna jola in ona. Takšna, kakršna je, če ti ni všeč, odjebi. Knjiga je vstopnica v glave mladih in odgovor vsem tistim, ki ne razumejo, zakaj je toliko samomorov, alkoholizma, drog in zapravljenih življenj. Knjigo v branje priporočam predvsem ljubiteljem mainstreama in plastičnih vrednot, da vsaj za kratek čas nehajo brati rumeni tisk, vsekakor pa bo knjiga zanimiva vsem, ki iščejo smisel življenja.

KU: Zakaj si se odločila izdati knjigo? Kako ti je uspelo, kje si dobila sredstva?

Tereza: Preden sem izdala *Creepyatrijo*, sem dolgo časa pisala blog, ki je bil zelo bran. Pojavile so se želje, da bi napisano strnila na papir, in tudi sama sem bila prepričana vase in v svoj slog pisanja. Vedela sem, da bo knjižna oblika zanimiva za širši krog bralcev. Sredstva so bila seveda problem. Obrnila sem se na svoje najdražje (smeh), ki so že milijontič verjeli vame in mi pomagali zbrati potrebna sredstva za izdajo knjige.

Nam izdaš, koliko denarja je treba za tak podvig?

Mene osebno ni stalo veliko denarja. Knjigo sem izdala v samozaložbi. Pomagal mi je prijatelj Igor Cvitković, ki me je povezal s hrvaško legendo Zdenkom Franjcem v Zagrebu. Vse se je zgodilo spontano. Izdati knjigo ni lahko, mnogo stvari mi ni bilo jasnih. Recimo potrebuješ kolofon in CIP kodo. »Kaj pa je kolofon?« In mi med smehom pokaže stran knjige, kjer so navedeni vsi tehnični podatki od avtorja, založnika, leta tiskanja in ostali.

Koliko je založnikom pomembna vsebina knjige in koliko sredstva, ki jih imaš na razpolago za izdajo v samozaložbi?

Ne vem, preveč me vprašaš. Dober material ti vsekakor olajša zadevo. Zmagala sem na proznem mnogoboju in takoj dobila v žep vizitko neke založbe. Ko sem se hotela z njimi dogovoriti in jim poslala material, so jih zmotile kletvice in so začeli postavljati različne pogoje, nakar sem si rekla, da bom svojo knjigo izdala sama in v nespremenjeni obliki.

Zakaj knjiga ni lektorirana in kdo je avtor ilustracij?

Lektura, kot si opazil, ni. Zaradi vsebine sem se odločila, da je ne potrebujem, ker je knjiga takšna, kot sem jaz (spet smeh). Ilustracije je narisala moja prijateljica Irena Kazazić. Celotna knjiga je skupek prizadevanj prijateljev, ki so verjeli vame, zato sem jim resnično hvaležna in se zahvaljujem vsem sodelujočim.

Precej časa sem tuhtal, med katero literarno zvrst bi uvrstil tvoje delo. Kam ga uvrščаш sama?

To vprašanje sem že dobila in nimam odgovora nanj. Vprašanje sem zastavila tudi uporabnikom Facebooka. Ne vem, rekla bi, da je najbližje dnevniku, čeprav to ni. Je nekaj drugačnega, nekaj novega. Preberite in presodite sami. Če kdo ugotovi, naj mi prosim sporoči (smeh).

Svoje življenje brez sramu izlivaš na papir, nič ne držiš v sebi. Te ne skrbijo okovi družbenih norm in okolje, ki skenira vsak naš korak? Tudi tvoja mama je imela zanimivo čtivo. Koliko resnice je v tvojem pisanju?

Motiš se. Celo jaz nimam toliko »jajc«, da bi se povsem razgalila. Vse napisano je resnica, vendar sem izdala le 30 % svojih življenjskih izkušenj. Pišem o stvareh, do katerih sem distancirana. Sedaj mi ni težko pisati o narkomaniji ali bivših fantih, vendar so nekateri dogodki še vedno preveč osebni.

Knjigo ves čas spremlja glasba, ki jo poslušаш, in kletvice, ki so tvoj zaščitni znak. Tvoje počutje začutimo skozi njiju. Kaj ti pomeni »muzka« in ali še vedno toliko kolneš?

Ha, ha, kakšno vprašanje. »Muzka« je že od nekdaj del mojega življenja, niti ene zgodbe v knjigi nisem napisala brez »muzke«. Kolnem pa ravno toliko, kolikor piše, ker taka sem. To niso neke »fejk« fore. Ta knjiga, to sem jaz.

V knjigi sem prebral, da ti je moška družba bolj všeč od ženske? Zakaj se ti zdijo moški boljši prijatelji?

To je težko razložiti. Res imam veliko dobrih dolgoletnih moških prijateljev, vendar imam ravno tako dobre ženske prijateljice. Najbrž moški manj komplicira in je bolj na »izi«.

foto: osebni arhiv

Ženske so ravno tako super, težko rečem, da so moški boljši prijatelji. Morda se z njimi le bolje razumem, ker jih imam več.

Kako se ti je življenje po izdaji knjige spremenilo?

Ljudje, ki so se pred izidom knjige do mene obnašali pokroviteljsko in me tretirali kot luftarce brez ambicij, mi sedaj podajajo roke in izrekajo čestitke vpijoče do neba. Ko jih jebe. Pravi prijatelji so vedno verjeli vame, drugače pa se mi »lajf« ni veliko spremenil. Ugotovila sem, da imam neko poslanstvo, spoznala več ljudi, sem pa še vedno brez službe. Vsekakor se bolje razumem s starši, pa vse več ljudi me kar naprej nekaj hvali.

Misice si vedno želijo svetovnega miru. Česa pa si želi Tereza Vuk?

Nek dan najti svoj notranji mir, ker imam hiperaktivno in komplicirano življenje, kot si verjetno opazil med branjem knjige. Želim si postati pisateljica, ki bi lahko živela od svojega dela. V naši družbi brez denarja pač ne gre.

Kje lahko bralci zdaj spremljajo tvoj nov material?

Pišem nov blog, gugajte Tereza Vuk in našli boste vse potrebne informacije.

Kaj bi svetovala mladim pisateljem in pisateljicam?

Verjemite vase in bodite vztrajni. Naj se vas čim več bere in vaš dan bo prišel.

Še za konec. Ali v svojem življenju kaj obžaluješ?

Ne! Gledam naprej, kot sem in vedno bom. Ne ubijam se s preteklostjo.

Bi mogoče še kaj dodala?

Verjemite vase in si navijte eno jolico.

Intervju pripravil Jean Nikolić

KRALJI ULICE IN DRUŠTVO EKVATOR

KU: Kako si prišla v stik z društvom Ekvator*?

Mojca: Ko so ustanovili društvo, mi je sošolka s socialne pedagogike poslala mail, če bi me morda to zanimalo. Takrat je bilo v planu, da bi imeli s fanti v prevzgojnem domu in zaporu gledališče in da bi vodili še individualno spremljanje teh fantov. OK, gledališče še nekako, vendar me je bolj zanimalo individualno spremljanje. Prišla sem na sestanek in to je bilo to.

Si imela že prej kake stike z zaporniki?

Ne, to je bilo prvič. Že od prvega letnika fakultete naprej na predavanjih nismo imeli kaj preveč te tematike, vendar je mene to zanimalo. Nisem se preveč obremenjevala s tem, dokler se ni zgodilo društvo.

To vaše društvo zdaj obstaja že dobro leto ...

Ja, lani novembra je bila prva obletnica in tu se počutim zelo dobro. Sicer še nismo ravno pogobljeno prišli v stik z zaprtimi osebami, ker smo še v dogovarjanju (od nastanka intervjuja do danes se je že marsikaj spremenilo, to si lahko preberete v recenziji gledališke igre, op. Taubi), in zdi se mi, da tudi ni najbolje, da kar tako padeš noter. Ravno zato smo se vse leto bolj izobraževali, brali članke in se večkrat pogovarjali z nekom, ki je že imel izkušnje in nam tako širil razmišljanje v zvezi s to populacijo. Sama sem na začetku mislila, da kar prideš v zavod in se srečaš ter pogovarjaš z zaprtimi, pa sem potem ugotovila, da to ne gre tako. Najprej moraš stvari urediti v glavi, ker jih ne poznaš dobro, šele potem se lahko spustiš v to delo. Sicer je v pripravah ogromno dela, vendar je meni to zelo všeč, ker s tem ogromno narediš tudi zase in za svojo trdnost, razmišljanje in dojemanje.

Torej tako tudi vplivate, pomagate drug drugemu?

Ja, seveda. Tu nam je takoj jasno, da se lahko, če česa ne veš ali te je česa strah, takoj obrneš na drugega. Tako nisi nikoli sam v tem. Ne greš sam v ta svet.

Ti v tem svetu še nisi bila ...

No, s faksom smo sicer bili na enkratnih obiskih. Bili smo na Dobu, Igu, v Radečah. Ampak to je le obisk, kjer si lahko ustvariš bežen vtis. Trajnega, daljšega stika še nisem imela.

Kot vem, zdaj na veliko sodelujete s prevzgojnim domom Radeče. Tam ste po ves dan ...

Mi smo zdaj po dva- do trikrat na teden tam, saj smo dobili projekt. Sredstva so s strani EU; tako zdaj tam počnemo različne

stvari; od individualnih srečanj do gledališča zatiranih in pa glasbe ter časopisa. Projekt je zelo širok in kar naporen, saj moraš biti z glavo vseskozi prisoten. Zato sem zelo zadovoljna.

Misliš, da fantom v Radečah kot člani društva lahko kaj pomagata? Ne nazadnje bodo enkrat prišli ven na svobodo.

No, dejstvo je, da jim nekako skušamo zapolniti čas, ker ga je tam preveč. Postane jim dolgčas in začnejo se pogovori, ki so bolj neumnosti. Zato je naš primarni cilj, da zapolnimo »prazen čas« z nekim koristnim delom z njimi. Poskušamo jih pripeljati do raznih idej s pomočjo glasbe, pisanjem, popravilom pohištva ipd. Na ta način najdejo v sebi potencial za koristne zadeve in ne za sanjarjenje. Moram ponoviti, da se - zahvaljujoč temu projektu - stvari zelo spreminjajo, tako za nas kot - verjamem - tudi za fante v Radečah. Skupaj smo več kot le enkrat mesečno. Bariere padajo. Bolj si zaupamo in tako tudi več lahko naredimo, seveda skupaj, drug za drugega. Mislim, da to zelo pozitivno vpliva na fante in tudi na nas. To pa je pomembno tudi za ostale, ki vidijo, da Radeče niso le zadnja postaja in da fantje imajo potencial, ki ga je treba spodbuditi in izkoristiti na pozitiven način.

Dobro. Radeče so prevzgojni dom za mladostnike, toda kaj bo potem, ko boste šli naprej v zapore? Recimo na Dob? Tam je drugačna populacija.

Tega se zavedamo. Učimo se iz izkušenj. Seveda pa se nikoli ne moremo 100% pripraviti. Tako kot se ne moremo vnaprej pripraviti na radeške situacije, tako se ne moremo niti na situacije v drugih zavodih. Mislim, da je pametno, da se stalno pripravljamo z evalvacijami, internimi pogovori ipd. Zelo pomembno je, da smo kot društvo stalno v navezi s pogovori in ne delamo kar nekaj na pamet.

Prej si omenila, da se vedno pripravljate na posebne situacije, do katerih lahko pride v teh zavodih. Se je v Radečah zgodilo kaj takega? Na primer šikaniranje, provociranje s strani gojencev?

No, itak da se dogaja. Vendar moraš znati postaviti mejo. Morda zato, ker na začetku nismo bili tako trdni in nismo imeli take vizije, kot jo imamo zdaj. Takrat se nam ni še niti sanjalo, kako in zakaj, in seveda so bili poskusi prehajanja naših meja v smislu, kdaj ti bo dovolj in kako boš odreagirala. Mislim, da vedno preizkušajo tvoje meje strpnosti.

foto: Taubi

Če dobro razumem tvoje besede, je delo v društvu precej naporno. Psihično?

Ne vem. Jaz sem se s srcem vrgla v to delo. Sicer ni lahko, vendar ... mislim, da je birokratsko delo bolj naporno - sestanki, pisanje poročil, pogovori v društvu -; zato to, da pridem v Radeče, opravi in grem, ni vse. Sama sicer nisem ljubitelj birokracije, vendar mislim, da smo jo zmanjšali na minimum. Nekaj je je pa vseeno potrebno, ne?!

Še malo bolj intimno vprašanje ...

Si predstavljaš, da imaš z nekim zapornikom individualno obravnavo? Ko bo on enkrat svoboden in se bo med prestajanjem navezal nate (recimo ljubezensko), kaj boš potem?

Mislim, da moram že na začetku razjasniti z njim, kakšna so moja pričakovanja in kakšna so njegova. Seveda je vse to najbolj odvisno od mene. Pripraviti moram svoja tla in svoje meje. Tu mora biti človeški in tudi profesionalni odnos, ker to ni prijateljski, temveč predvsem delovni odnos.

Prihodnost Ekvatorja?

Mislim, da je zelo svetla. Če bi me pred letom kdo vprašal, bi dvomila; zdaj pa, ko smo dobili denar za projekt in smo bili najvišje ocenjeni, mi je to dokaz, da imamo prave ideje in želje in načrte, čeprav ne tudi sredstev. Mislim, da se bo na dolgi rok vse tudi rešilo.

Taubi

*Ekvator, društvo za raziskovanje izkušenj kazni zapora, www.drustvo-ekvator.org, 040 120 015, info@drustvo-ekvator.org

Program
Mladi
v akciji

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

BREZ MORALE

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Gilles Deleuze, ki je umrl pred dvema desetletjema, je danes gotovo eden od najbolj vplivnih filozofov. Aktualnost in vplivnost njegove kritike sodobne družbe je povezana – kot je to v takšnih primerih običajno – z nekakšno močjo napovedovanja: zdi se, da je že pred desetletji opisal procese, ki se v polni moči razširjajo šele danes. Če ne verjamemo v preroške zmožnosti, potem lahko sklepamo, da je Deleuze za svojo analizo vzel pravo izhodišče oz. gledišče. To bi lahko pojasnili tudi tako: ni se podredil intelektualnemu trendovstvu svojega časa in to mu je omogočilo, da je uzrl trende, ki segajo v naš čas.

Izmed mnogih konceptov, ki jih je zasnoval, mi je, zaradi te moči predvidevanja, še posebej zanimiva ugotovitev, da družbo discipline 18. in 19. stoletja, ki jo je tako slikovito opisal Michel Foucault, od druge polovice dvajsetega stoletja zamenja *družba kontrole*.

Disciplinske sisteme in omejitve smo pustili v prejšnjem tisočletju in danes se ljudem zdi, da lahko v družbi kontrole svobodno počnejo, kar se jim zahoče. Ne omejuje jih več družina, tovarna, šola. Zamenjali so jih neobvezujoči medosebni odnosi, vključeni so v fleksibilne oblike dela oz. »projekte« ali pa v delo od doma, prek interneta ipd., šola postane prijazna do vseh, ki pridno izpolnjujejo prazne prostorčke v delovnih zvezkih, in z malo piflarije in brez mukotrpnega poglobljanja v disciplino teorije zlahka dobijo danes prevladujoč status odličnjaka. Totalitarni svet odrekanja prejšnjih generacij zamenja zdajšnji potrošniški raj, kjer ni potrebno samožrtvovanje za prihodnost in vse požremo takoj. Ni nam treba spodobno sedeti za družinsko mizo ali s prijatelji v kavarni, kupimo si kavo-za-s-seboj in se prikljukamo na Facebook. Vse se zdi »super«, kar je gotovo znak, da je s tem nekaj narobe.

Ko vprašamo ljudi kaj jim manjka – in očitno jim nekaj manjka, saj se množično bašejo z antidepresivi –, je odgovor praviloma tak, da nam ne morejo odgovoriti na vprašanje, ker da nimajo časa. Tako odgovorijo na vprašanje, za katerega mislijo, da so se mu ognili.

Pa kaj pomeni to pomanjkanje časa, ki smo mu vsi zapadli? Imamo bolj travmatske odnose, več delamo, se bolj učimo? Zakaj ljudje menijo, da imajo manj prostega časa od prejšnjih generacij, ki so delale in se učile bolj trdo, imele daljši delovnik brez prostih sobot in še vedno našle čas za bližnje?

Ko pogledamo krajino njihovega življenja, vidimo, da jo označujejo zaprti prostori, znotraj katerih si bil izpostavljen disciplinirajočemu pogledu. Tovarna, šola in družina so bili vsakdanji zaprti prostori, čigar logike so se razbrale vse do totalnih ustanov, kot sta to norišnica in zapor. Ampak prav ta zaprtost je označila mejo med znotraj in zunaj. Ko si bil zunaj

foto: Žigažaga

šole ali tovarne, si lahko rekel, da imaš »prosti čas«, oziroma: imel si čas. Očitno je občutek pomanjkanja časa povezan z ukinjanjem te meje med znotraj in zunaj. Ko je bila ukinjena stroga disciplina tovarne – pravzaprav, resnici na ljubo, preseljena v tretji svet –, nam je preostalo timsko delo v kreativnih projektih, kjer si čas določamo sami in svoje domisljice kdaj koli delimo po mobitelu, elektronski pošti, SMS-jih, fejsbukih, tvitih ... Meja med zasebnim in »službo« se zabriše tako, da poslovna logika preplavi vsa področja, medtem ko je včasih bila omejena na tovarno. Vse sfere življenja so komercializirane in »there's no business like showbusiness«. Kolonizacija našega prostega časa z logiko biznisa nam odvzame prosti čas, medtem ko uživamo v svojem marketinško svobodnem izbiranju tega in onega. Življenje tako izgubi smisel, kar je temeljni smisel farmacevtskih korporacij (ali pa narkomafije).

Hkrati se razprši tudi osredinjen pogled nadzora, ki je bil tako značilen za patriarhalno družino, tovarno in disciplinirajočo šolo. Sodobne tehnologije, kot nam to priča Edward Snowden, so do zadnjega klika razširile totalen nadzor od nikogar pooblaščenih ustanov, za katere niti ne vemo, da obstajajo. A saj je vseeno, saj smo svobodni v vsem, razen če nismo »teroristi«, kar pa si nobeden od nas ne želi biti, konec koncev tudi zaradi tega, ker njihova logika sodi v nek presežen pretekli čas. Zato nas tudi ta nadzor ne moti. Mene npr. ne moti, da je na moji šoli namontirano prek petdeset nadzornih kamer še v času, ko so bili videoprojektorji v učilnicah zelo dragi, kraje pa pogoste. To kraj ni omejilo, bržkone da padec cen projektorjem. Nas pa kamere ne motijo, saj ne mislimo plezati pod strop in si prisvajati državne lastnine. Do vseprisotnosti nadzornih mehanizmov smo brezbržni in ta pasivnost je predpostavka obstanka sodobne demokracije oz. obstoječe variante oligarhije. Menda je država že pred časom financirala nekakšen projekt elektronske redovalnice, kjer šole staršem ponujajo različne cenovne pakete elektronskega in SMS informiranja o dnevnih pridobitvah ocen in odsotnostih mladih nadbudnežev. Meja med družino in šolo se je zabrisala, učenci več ne morejo špricat, si privoščiti vsaj malo svobode na ulici. Šola je povsod, razen v virtualnem svetu video igrice. Učenci so pasivizirani, naštancani so novi državljani, šoli in staršem pa ni treba vzgajati. Družba kontrole ne rabi moralnih avtonomnih odgovornih osebkov, rabi avtomate.

PAMETNI PIŠEJO, BLAZNI RIŠEJO.
ČRTOMIR CLONSKY

POPOLNOMA SVEŽE NAPACANA NOVA GRAFITARSKA IN STREET ART RUBRIKA »Z GLAVO V ZID«

VESELO NA BELO

Tokratni naslov smo ukradli eni izmed številčk Časopisa za kritiko znanosti, ker prosto po Banksyju amaterji ponarejajo, genialci kradejo. Banksy je eden izmed najbolj poznanih angleških grafitarskih umetnikov, znan po svojih anti-kapitalističnih grafitih. Ta oblika ulične komunikacije ali ulične umetnosti je s strani oblasti navadno zatirana, na kar kažejo dodobra navite kazni za »brzinske« ulične umetnike, če jih seveda dobijo pri dejanju ali s posprejanimi prsti. Za začetek recimo grafitarji in grafitarke posegajo v skrbno negovano idejo zahodne »civilizacije« o svetosti privatne lastnine. Grafitarji si s svojimi umetninami prilaščajo zasebne ali državne stene in jih spreminjajo v javne. V grafitarski subkulturi obstaja veliko različnih tehnik, ki so seveda odvisne tudi od tega, koliko časa je na voljo, kakšne materiale se uporablja, kakšna je podlaga ... Pri bolj ogroženih akcijah denimo nastajajo »bombe«, kar pomeni grafit, narejen v nekaj minutah, bolj varno okolje pa omogoča nastajanje »piecov«, ki je kompleksnejši, večbarven grafit, za katerega je treba več ur risanja. Grafitarji in grafitarke pri svojem delu jasno uporabljajo psevdonime, združujejo pa se tudi v skupine pod določenim imenom, ki pogosto ustvarjajo skupaj. Naj vam malo osvežimo spomin na ljubljanske ulice, kjer se pogosto pojavljajo imena kot Egotrip, Ovca, Zek, Vixen ... Odločili smo se, da nekatera ulična dela zaslužijo še dodatno pozornost in jim namenimo prostor v časopisu, zraven pa se jih bomo potrudili še idejno in časovno-prostorsko umestiti. Osredotočili se bomo predvsem na grafit, ki na igriv in pronicljiv način odsevajo dandanašnjo družbeno realnost. No, pa bodi dovolj začetka, naj spregovorijo stene.

Luna

foto Žigažaga

V Ljubljani so se zadnja leta začeli pojavljati oblaki z besedilom, ki nagovarjajo mimoidoče. Zanimivo, kako se kultura grafitarstva skozi čas spreminja.

Žigažaga

Marečare in Žigažaga:

KRALJ IN KRALJ

MALI KRALJ MARE ČARE

KDAJ LAHKO TAKO MOČNO IZPOJEŠ,
DA ZAPETO TE PONESE,
KJER OKO ŠE NI UZRLO,
ŠIRŠE JE KOT MISEL SAMA, LE
NIKAMOR NE BEŽIŠ.
KJER SI, TAM BODI.
NE HODI ZADOPLJEN,
ČAR VSEGA JE, DA
TVOJ LASTEN SPEKTER NAJ TE VODI.
OD TU DO ...
OD TU NAPREJ.

Severa

VELIKI KRALJ ŽIGAŽAGA

NAJ BEDI VOLJA TVOJA NEIZPROSNA
IN UVID NAJ NE TRPI.

KER SI ZATOPLJEN V SVOJE SANJE,
PREKO TEGA NE UIDEŠ VANJE.

Kraljevi recenzor:

KROGI, KINODVOR

Film Krogi, režiserja Srdana Golubovića, znanega tudi kot producenta filma Klip, je nastal v letu 2013 in se znašel na kar nekaj filmskih festivalih, med drugi tudi na ljubljanskem Liffu. Klip, ki sem ga prej omenil, je prikazoval najstništvo v Srbiji, potepanje po klubih, uporabo alkohola in trdih drog, seks, na drugi strani pa umirajočega očeta, za katerega glavnemu liku filma ni kaj dosti mar. Film Krogi pa se začne s prizorom, v katerem vojak stopi do trafike, ker mu je zmanjkalo cigaret, in kupi zadnjo škatlico. Za njim pridejo še trije vojaki, ki si prav tako želijo cigaret,

foto: arhiv Kinodvora

foto: arhiv Kinodvora

in ker jih prodajalka nima, jo fizično napadejo. Šele od tu se zgodba začne odvijati v smeri prepletenih in napetih odnosov med različnimi ljudmi. Film je po mojem mnenju psihološko zahteven in občutki, ki sem jih dobil ob ogledu, so me zadržali na stolu, kljub temu da bi nujno moral na WC. Tako rekoč privezan sem bil na platno Kinodvora, prilepljen na stol. Vsakič znova se v filmu namreč zgodi nekaj pomembnega, kar se povezuje s prejšnjimi situacijami in tako zlagoma razkriva še kompleksnejšo celoto. Glede na moj okus je film izredno zanimiv in ga ljubiteljem filmske umetnosti vsekakor priporočam.

Žigažaga

PRIJATELJI, MALA DRAMA

Drama Koba Abeja v režiji Mateje Kolečnik je zgodba, v kateri nastopa osem »prijateljev« – družbo poimenujmo kar družina, ki se brez privoljenja osamljenega moškega (igra ga Gregor Baković) vseli v njegovo stanovanje. To naj bi na nek način simboliziralo vdor zunanjega sveta v zasebni. Meni sicer ni bilo povsem razvidno, da gre ravno za to, moški v zgodbi pa se sprašuje, ali so nemara ti, ki so mu vdrli v stanovanje, akviziterji. Pri prijateljih po navadi ne vidimo ravno zbiranja elektronskih podatkov, v tem primeru pa družina izbere žrtev, ve o njej vse in to spretno izkoristi.

Pohvalila bi igro nastopajočih, ki je izvrstna, predvsem Gregorja Bakovića, vseh pa mi je bila tudi njegova dramska zaročenka, igralka Vanja Plut. Scena je bila fascinantna, vrtljivi oder pa enkratna rešitev. Kot že rečeno, je bila predstava glede sporočilnosti vsaj zame nejasna, ostalo pa je režiserka domiselno izvedla.

foto: Peter Uhan

Barbara Jozelj

MONTEVIDEO, SE VIDIMO II, (PRVO SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO)

Film pripoveduje zgodbo o srčnosti, predanosti in sposobnosti nogometne ekipe iz male Kraljevine Jugoslavije.

Leta 1930 je v urugvajski prestolnici Montevideo na treh stadionih – Centenario, Pocitos in Parque Central – potekalo prvo svetovno prvenstvo v nogometu, katerega se je udeležila tudi takratna jugoslovanska nogometna reprezentanca. Igralci so po prihodu v Urugvaj soočeni s povsem nepoznanimi kulturnimi običaji, pod pritiskom mednarodnih agentov, romantičnih skušnjav in neizprosnih tekmecev pa se v ekipi pojavijo nepričakovana nesoglasja.

Tudi sam sem si imel, zahvaljujoč društvu (Kralji ulice) in ekipi Koloseja, ki nam je podarila vstopnice, možnost ogledati pravi filmski spektakel, pravo športno dramo s komičnimi trenutki. Njeni junaki so člani jugoslovanske nogometne reprezentance, ki so jih ob prihodu v urugvajsko prestolnico stlačili v neugleden hotel. Z njimi smo se smejali, ko so prebili led in porazili reprezentanco zelo obetavne Brazilije. Kar naenkrat so bili čašчени kot bogovi in preselili so jih v nobel hotel. Jokali smo z njimi, ko jim je za polfinale žreb določil reprezentanco Urugvaja. Z grožnjami so jih prisilili v poraz, čemur so se uklonili. V polfinalnem srečanju med Urugvajem in Jugoslavijo je bil asistent strelcu Anselmu za vodstvo z 2:1 neki domači policist, ki mu je z nogo podal žogo iz golavta. To je po priznanem zadetku močno impresioniralo člane reprezentance in tudi celotno publiko. Srečanje tekme na stadionu Centenario, ki lahko sprejme 100.000 ljudi, je spremljalo približno 93.000 gledalcev. Tekma za tretje mesto ni bila odigrana, ta pozicija pa je bila dodeljena Jugoslaviji, ker je bila v polfinalu poražena od (predvidenega) svetovnega nogometnega prvaka – Urugvaja. V finalni tekmi med reprezentancama Argentine in Urugvaja je prvi polčas bil odigran z žogo, ki so jo s seboj prinesli

foto: osebni arhiv

Argentinci, drugi polčas pa z žogo, za katero so poskrbeli Urugvajci.

Po končani finalni tekmi je v Buenos Airesu prišlo do hudih incidentov, saj so navijači, nezadovoljni nad sojenjem, kamenjali urugvajsko ambasado.

S filmom je povezanih veliko zgodb o nogometni zgodovini sedanje R Srbije, zato si ga je res vredno ogledati.

Nogometni junaki (Jugoslavija) so dosegli neverjeten nogometni uspeh (3. mesto v Montevideu leta 1930), sam pa bi rad doživel ponovno srečanje reprezentanc na svetovnem nogometnem srečanju, tokrat med R Srbijo in Urugvajem. Stave bi zagotovo padale kot po tekočem traku.

Miloš Kaličani

OLIVER TWIST, SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Katarina Smrekar v glavni vlogi odigra Oliverja Twista, enega izmed junakov Charlesa Dickensa, katerega zgodbo je zrežiral Matjaž Pograjc. Zamislil si jo je napol plesno, napol igrano. Ples je izvrstno izpeljan in domiseln, scena pa funkcionalna in ob robovih služi tako za ples kot za glasbene dele. Morda le glasba ni v celoti zadela vsebine same (ki naj bi se nanašala na grozote in strahote). Igralci so zelo dobro opravili svojo nalogo, predvsem Fagin (Ivan Peternej), ki je bil vseskozi izpostavljen krutosti in izkoriščanju, pa tudi Nancy (Janja Majzelj) je čustveno odigrala svojo vlogo. Sama zgodba govori o dečku Oliverju, ki kljub nenaklonjeni usodi in izkoriščanju ostane dober in nedolžen. Dobrota se po Charlesu Dickensu poplača, zlo pa kaznuje. Naj poudarim, da igra ni namenjena samo otrokom!

Barbara Jozelj

foto: arhiv SMG

PREVZGOJA

024
KRALJI
ULICE

Skozi dvojno zamreženo okno je končno po pol leta posijalo sonce. Sonce. Toplota. Prostost. Pomlad. Vem, da veliki večini mojih sonarodnjakov niti na misel ne pride, da znajo malenkosti, ki so del vsakdana, pogledati lepše in se zavesti, da pa neke obstaja skupina ljudi, katerim te samoumevne malenkosti pomenijo ogromno. Vstanem in odprem okno na stežaj. Skozi tanko luknjo v mreži, ki varuje »možnost pobega«, me prav na kratko poboža tanek sončni žarek. Čeprav že sredi marca mi nekako uspe ujeti sapico pomladi in priklicati spomin na tista lepša, manj boleča leta. Že tretje leto vračam dolg državi, že več kot tisoč dni je, v kolikor odštejem ure pisanja in filtriranja svojih želja in misli, šlo v nič. Hotel sem končati srednjo šolo, a ker to ni bilo možno, sem želel izpiliti svoje znanje tujih jezikov. A na žalost je tudi to, kot večina konstruktivnih stvari, padlo v vodo. Vem, da sem sam žalostno stavil stvari, katere mi mogoče nikoli niti na misel ne bi prišlo, če ... spet je tu ta večni ČE. Čas, preživet v zaporu, sem v veliki meri porabil za prebiranje zakonov Ministrstva za pravosodje. Hišni red mariborskih zaporov pa že tako ali tako znam na pamet. Sčasoma sem spoznal, da nisem iz testa, ki bi se na vsak način hotel prikupiti svojim nadrejenim. Iz dneva v dan sem opažal nedoslednost in začel sem opozarjat na napake. Sledile so seveda tudi prošnje za mnenje za presojo tega, kar vidim in občutim na Uradu za človekove pravice. In ker je delo za evro in pol nagrada za poslušnost, ubogljivost in predvsem to, da si kar se da neveden, sem tudi na delo čakal več kot leto dni. Dnevi, preživeti v sivi sobi, ko si vsaj dvajset ur na dan zaklenjen, pustijo posledice. Nekdo se je skoraj vsakodnevno rezal z žiletkami, drugi so pri psihiatru izprosili doze tablet, moja malenkost pa je pisala in pisala. Pisal sem pritožbe, vloge, čistil in ribal hodnike in na koncu za vse skupaj prejel nagrado. Res da bi marsikdo tej nagradi rekel vse prej kot to, ostal sem brez televizije. Ko sem jo med smehom odklapljal in izročil vodji oddelka, sem bil deležen vprašanja, komu se smejim. Pa sem raje molčal, saj imam v sobi še par knjig in radio in nisem hotel, da bi mi še to pobrali. Spet je posijalo sonce, sedim na okenski polici in končujem pismo. Na vprašanje, kako, zakaj, s čim in s kakšnim namenom me nameravajo prevzgojiti, še do danes nisem dobil odgovora. Dvomim, da ga kdaj bom. Sonce spet poboža mene, sam pobožam knjigo in počasi obrnem list. Kaj pa jaz vem, mogoče pa sem že prevzgojen in pripravljen zaživeti na novo, družbeno in moralno sprejemljivo življenje. Na to vprašanje pri sebi res nimam odgovora, niti ga nimam namena iskat. Nekaj zmoti to mojo prisilno idilo, na malico sta priletela

Laura Ličer

dva goloba točna do minute, tako kot zadnje pol leta. Vedno mi je toplo pri srcu, ko pozobljeta drobtine, ki mi jih uspe zbežati skozi mrežo in okensko polico, nato pa odletita, zajadrata čez streho. Sonce se že počasi skriva za streho sodišča in ker je petek, so prenehali z ogrevanjem. Med vikendi sodišče namreč ne dela, obsojenci pa smo državi prevelik strošek. Ne vem, če je v ta strošek zajeto tudi to, da si je vodstvo zapora na račun države na svoje jecklene konjičke namestilo zimske pnevmatike. Saj ni bilo ravno veliko denarja v igri, v povprečju med 500–600 evri, a koliko Slovencev za ta denar cel mesec pošteno gara. Res, bolj kot premišljam o prevzgoji, manj mi je jasno, kaj je čemu namen.

Počasi bom zaprl okno, da v sobi ostane še nekaj toplote, zlezal pod deko in začel brati knjigo. Mogoče pa mi uspe, da prevzgojim samega sebe.

David O.

**DOBROTA NI SIROTA: A MODROST JI NE SME MANJKATI, POTEM DOBROTA OBOGATI OBA.
OBDAROVANEGA IN DAROVALCA. IN SVET JE LEPŠI ZA VSE. TUDI ZATE.**

LOJZE SMOLE

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

IZ DNEVA V DAN

foto: osebni arhiv

Spomini na čas matriarhatov, po potrebi tudi patriarhatov, na dneve močnih, velikih in tako rekoč eno-dihajočih družin, so že zdavnaj preteklost. Celo čez deset in več članov so nekoč šteje te družine, in prav majhne družine so bile redkost. A vse se je obrnilo na glavo. Žal, bi rekel. Včasih se je tako mnogo bolj vedelo, kdo je mama in kdo ata, v vseh pomenih besede, če se je šlo v levo, zakaj se je šlo tja, in če nismo prišli do cilja, je bil tudi ta vzrok vedno znan.

foto: Boštjan Cvetič

Pravzaprav skorajda ni bilo neznank, ni bilo nerešljivih računov s preštevilnimi x, y, z-ji, diferenciali ali integrali ... Nič ni bilo tako, kot je danes. Starši so poskrbeli za vse, nekaj so dodali še stari starši, tete in strici, bratrance in sestrične, svoje pa vrtci in šole, varstvene in vzgojne institucije, prav tako pa so tudi različni hobiji, aktivnosti in športi lepo zaokrožili sleherni dan, mesec in leto ... Vedelo se je, kje je glava in kje je rep, da za ponedeljek pride torek, kdaj bo plača in kje bomo preživeli skupni dopust, kje bo kadrovska štipendija in v katerem oddelku bomo delali, kje bomo zaposleni, kaj bomo dobili za jubilejne nagrade in kje ter koga bomo povabili na svojega poslovnega. Pa da kdo ob teh mislih ne pride do ideje, da morda opevam stare čase.

foto: Boštjan Cvetič

Vendar ko je stiska, ti tudi demokracija ne pomaga kaj dosti, če je človek lačen, brez službe ter predvsem brez perspektive in si ne zna odgovoriti na vprašanje, kaj prinaša jutri! Danes so povsem drugi časi, živi se iz dneva v dan. Prenekateri rečejo in rečemo: od položnice do položnice, od prvega do prvega. Vsak izpad dohodkov je usoden, družinska zlatnina je že davno pošla, smo na rezervi ...

Prav posebna teža je, ko veš, da moraš biti stoprocenten, ko ne sme biti tovrstne družinske ali posameznikove proračunske napake, a hkrati je prisotno tudi zavedanje, da je tvoja in naša usoda v rokah nekoga tretjega, ki bo odprl ali zaprl pipo. To je prav posebna teža! Vsi je ne zmorejo/zmoremo ...

Iz dneva v dan nedvomno jemlje svoj davek, ki nikakor ni majhen, pa čeprav ga ni noben državni organ »uzakonil« formalno in ni izpolnjeval nomotehničnih kategorij. Mnogokrat se tega ne zavedamo dovolj, morda se le ne znamo ustrezno vprašati, morda nas vse skupaj ne zanima in si raje rečemo: »Saj ni pred našim pragom, kaj nam mar. To je sosedov problem.« A, vendarle, če pogledamo število samomorov in tovrstnih namer, pa številnih psihiatričnih zadev, ločitev, prepovedi

približevanj, nasilja v družini, alkoholizma ter tudi brezdomstva, potem je situacija zgovorna sama po sebi. Zadnje spremembe socialnovarstvene zakonodaje, pred časom vezane na uveljavljanje denarne socialne pomoči in tovrstne računalniško-logistične probleme CSD-jev, so v našem Zavetišču (samo za primer) kar *ad hoc* čez noč povečale število uporabnikov. Nekaj je bilo takšnih, ki so nekoč že bili v naših programih, nekaj pa je novih. Dovolj je bil le enomesečen izpad denarne socialne pomoči in ni bilo drugega scenarija kot vrnitev v Zavetišče za brezdomce. Četudi bi uporabniki dobili DSP za nazaj, za dva meseca skupaj, to žal ni bila več ustrezna

foto: Boštjan Cvetič

rešitev. Prišli so do konca. Vse pa ni tako črno in turobno. Narava nas nagovarja, da gremo v njeno naročje in se vsaj za trenutek povrnemo še k eni »materi«. Naš brezdomski vrt je že v polnem razcvetu, že kali, kot radi rečejo moji uporabniki, in skupaj se veselimo pridelka. Delo na vrtu na drugi strani ves čas opozarja: »Še to, še to ...« in stalno smo tako rekoč na začetku, saj za enimi vrtninami pridejo druge, pa tretje in konca skorajda ni! Narava nas uči, le prisluhniti ji moramo ...

LJUDSKA KUHNA - 1. RDEČE ROLADE

Sestavine (po vrstnem redu priprave):

- zrezki, prešana šunka
- olivno olje, mlada čebula
- seseklani sveži šampinjoni
- jajce, peteršilj, parmezan
- sol, poper, zobotrebci
- maslo, nariban korenček, črno vino
- paradižnikova omaka, jušna kocka

Priprava:

Seseklano čebulo prepražimo na olivnem olju, ko porumeni, dodamo šampinjone in dobrih 10 minut dušimo, dokler tekočina ne povre, nato odstavimo z ognja. Dodamo stepeno jajce, peteršilj in nariban parmezan ter dobro premešamo. Zrezke potolčemo skozi folijo, posolimo, popopravimo, nanje položimo šunko in premažemo z nadevom ter zvijemo v rolade in jih spnemo z zobotrebci.

Na maslu popečemo rolade, dodamo nariban korenček, vino, paradižnikovo omako in jušno kocko. Kuhamo cca. 40 minut.

Jani Z.

PODPIRAM!

Prodajalec Ciril Oman je o sebi povedal:

»Časopis Kralji ulice prodajam že mnogo let, od kar obstaja. Denar, ki ga dobim od prodaje, porabim za pametne namene. Na svoji lokaciji imam že veliko stalnih strank, ki mi radi prispevajo kakšen evro.«

Kupec Rade je o Cirilu povedal:

»Časopis Kralji ulice preberem vsak mesec. Rad rišem stripe in sem že večkrat razmišljal, da bi kaj narisal tudi za Kralje ulice. Cirila poznam in je dober prodajalec.«

Pripravila Klavdija Krapež

foto: Klavdija Krapež

026
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

07. 03.>> Rada bi se zahvalila Luku (458 – Ljubiša Šordjan – Luka, op. uredništva) pred Hoferjem na Lavrici, ki mi vsakič s klepetom polepša dan, me spravi v dobro voljo in vedno da kakšen koristen nasvet glede moje psičke Neli (ki ga obožuje). Res Človek z veliko. Luka, hvala! Dr. Maša Bohinc

11. 03.>> Rada bi pohvalila prodajalca 493 (Damjan Puhan – op. uredništva) za njegovo prijaznost, pogum in vztrajnost! Želim mu vse lepo in dobro in mu pošiljam lepo misel za lep dan! Sezi po luni, četudi zgrešiš, pristaneš med zvezdami! Maria

14. 03.>> Hvala prodajalcu št. 497 (Željko Malinič – op. uredništva). Njegov pogled in nasmeh sta mi polepšala že tako sončno jutro. Hvala vam za vašo pozitivno energijo :-).

14. 03.>> Časopis Kralji ulice je OK. Silvana

23. 03.>> Danes smo se z družino ustavili v Mariboru, v Qlandiji, kjer nam je revijo Kralji ulice ponudil izredno prijazen prodajalec. Ker smo imeli gajbo za Radensko, je predlagal, da nam revijo odda, ko bomo šli od tam. In res se nas je spomnil in nam jo dal, ko smo šli. Žal na reviji ni njegove številke, da bi vedeli, kdo je, a morda se bo on spomnil 5-članske družine z mamo, ki je težko hodila. Želimo mu vse lepo in dobro. Družina Klanfar

31. 03.>> Pogosto kupim vašo revijo. Nikoli mi ni žal. Urban Pirc

01. 04.>> Pozdravljeni, danes mi je zelo prijazno ponudil revijo gospod, ki prodaja pod številko 346 (Boštjan Jančič – op. uredništva). Želela bi si več prodajalcev s takšnim pristopom.

01. 04.>> Pozdravljeni. Rad bi vas obvestil, da je prodajalec pred vstopom v Klinični center Ljubljana izredno neprijazen. Ko gospa ni hotela kupiti časopisa, jo je ozmerjal s prasico. Obenem bi tudi rad pohvalil prodajalca številka 280 (Emil Baloh – op. uredništva) pred Intersparom Vič, ki je izredno prijazen. Z veseljem sem kupil vaš časopis. Roman

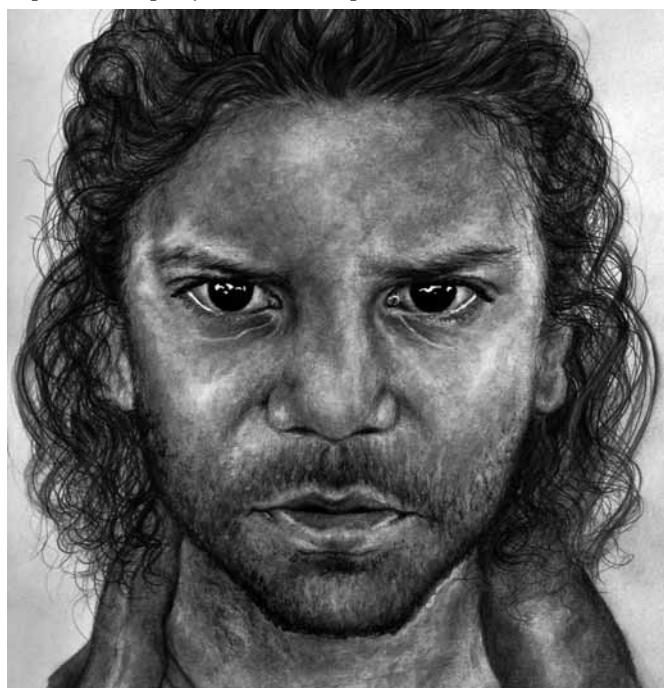
04. 04.>> Zdravo! Ker tudi sama delam za revijo Gloss, vedno kupim vas časopis. Ta petek mi je polepšal prodajalec št. 83, ki me je prisrčno povabil na pivo. Sporočam mu, da sem objela svojega fanta in da mu želim veliko prodajnega zagona in dobrih slik!

04. 04.>> Zdravo, gospa pri Mercatorju na plaži 329 mi je polepšala popoldan s svojo enostavnostjo. Mimo nje so hodili brezvoljni ljudje, pa je še vedno obdržala nasmeh :-). Lp, pin_cake

07. 04.>> Živjo! Rada bi pohvalila prodajalca št. 427 (Sirious Hadi – op. uredništva), ki mi s svojo dobro voljo in z res iskrenim »hvala in lep dan ti želim« vedno polepša dan. Vse dobro želim njemu in vsem ostalim prodajalcem.

MOJA ZGODBA, 2. DEL

Prišlo je leto 1982, januarja je umrl ata, moj rejnik, februarja pa moja stara mama. Ko sem prišel iz šole in stopil v hišo, sem začel jokati, saj sem imel ata zelo rad. Še dolgo ga nisem prebolel. Šel sem v svojo sobo, ko je za mano prišla mama in me vprašala, kako sva se razumela s staro mamo. Ves vesel sem ji razlagal, kako dobra je bila do mene, kje vse sva spala in kako je skrbela zame. Na koncu me je vprašala, če imam željo iti na pogreb v Ljubljano. Spet sem doživel šok. Rekel sem ji, da bi šel z veseljem na pogreb. Poklicala je starejšega sina, ki je imel, ker je bil duhovnik, avto. Povedala mu je, kaj se je zgodilo in če bi naju lahko peljal na pogreb, in smo šli. Ko smo čakali, kdaj bodo staro mamo pripeljali v mrliško vežico, sem zagledal svojo pravo mamo. Šla je mimo mene, kot da sem duh, sploh me ni videla, ker je bila tako pijana. Šel sem za njo in jo poklical: »Mama, tukaj sem,« ona pa mi je zabrusila, naj nekam izginem, smrkavec. Šel sem nazaj do rejnice in se je oklenil, saj sem se le pri njej in njenem sinu počutil varnega. Rejnica je dejala, da česa takega od pravih staršev še ni doživela, da bi se tako vedli do svojih otrok. Približala se nam je teta, mamina sestra, in začela rejnico spraševati, kako sem, če sem priden, če ubogam, kako mi gre v šoli in podobno. Rejnica se je še malo pogovarjala z njo, jaz pa sem šel proti maminem fantu, saj sem ga poznal. Bil je trezen in me je takoj prepoznal. Stisnil me je v objem in oba sva jokala. Saj me je imel tudi on zelo rad, ampak očitno samo takrat, ko ni bil pijan. Spraševal sem ga vse mogoče, le glede mame me ni nič zanimalo. Napočil je čas, da smo staro mamo pospremili na zadnjo pot. Šli smo še nekaj pojest, potem pa je mamo in brata zanimalo iti k meni domov, da bi videla, kje in kako sem živel. Oba sta se križala, ko sta videla, v kakem sem bil, in po hitrem postopku smo se vrnili nazaj na Štajersko. Aprila istega leta je učiteljica za telovadbo poslala domov sošolca, saj je ta pozabil spodnji del trenirke. Ko ga je pred domačim pragom avto povozil do smrti, 14 dni nisem bil pri pouku. Ko sem namreč prišel v šolo in na oglasni tabli zagledal njegovo sliko, sem začel ne jokati, ampak tuliti. Poslali so me domov. Leto 1982 je bilo zame zelo žalostno, saj so kot po tekočem traku umirali ljudje, ki sem jih imel rad. Do konca leta sem prišel nekako k sebi, nisem jih sicer prebolel, sem se pa tolažil s spomini nanje. Še danes imam nanje lepe spomine. Nekako sem prilezel do sedmega razreda osnovne šole in takrat smo kupili traktor s priključki. Na vsem lepem ni bilo več tako kot nekoč.

Lea Artist: Mihančič

foto: MG

Začelo se je delo s stroji in namesto k telovadbi sem zraven igrišča, kjer so moji sošolci igrali nogomet, veselo oral njivo. Nekako sem izdelal tudi osmi razred in začelo se je novo obdobje mojega življenja. Kupili smo kombajn za pšenico, ječmen in koruzo in ko se je začela sezona žetve, me ni bilo doma tudi po 3 tedne. Spal in jedel sem kar na kombajnu. Rejničin sin mi je, ko sem ga poklical po UKV postaji, pripeljal nafto, mama mi je nosila za jest in pit sokove, saj nikoli nisem pil. Še danes ne pijem drugega kot brezalkoholno pijačo. 1988 je rejničin sin spoznal svojo ženo in takrat sem začel tudi sam razmišljati o tem, kar je govorila že cela vas. Da bom namreč prej kot slej šel živeti v Ljubljano. Njegova punca se je, kadar koli sva bila sama, smukala okoli mene. Bolj kot sem se temu izogibal, slabše je bilo. Priznala mi je, da sem ji bolj všeč kot njen fant. Imel sem veliko priložnosti, da bi lahko počel z njo vse tisto, kar delajo vsi pari. Ampak jaz nisem mogel, saj sva bila kot brata. Šel sem torej v Ljubljano, na Mačkovo na vojni odsek. Ko sem prišel tja, mi je srce začelo močneje biti. Gospod na okenčku me je vprašal, kako mi lahko pomaga. Zajecjljal sem, da bi rad šel v vojsko. Na hitro me je premeril in nekajkrat vprašal, če mislim resno, jaz pa, da zelo resno. Prej ko odslužim, bolje bo za mene. Prijazno se je nasmehnil: »Kam bi pa rad šel?« »Če lahko izbiram, bi šel na morje.« In res me je dal v obmorsko pešadijo na otok Vis - Komiža. Ko sem delal zdravniški pregled, se mi je zgodilo, da nisem mogel dati urina v tisti lonček, pa sem se hitro znašel. Pred mano v vrsti je bila neka gospodična in iz njenega polnega lončka sem malo pretočil v svojega. Čez nekaj dni sem dobil odgovor, da sem noseč, haha. To se lahko zgodi samo meni. Šel sem torej nazaj v laboratorij in jim pojasnil, kaj sem naredil. Vsi so se smejali, meni pa je bilo nerodno. Najraje bi se pogreznil v zemljo. 17. 6. 1988 sem torej šel na vlak za Split in od tam s trajektom naprej na Vis. Leto je hitro minilo in vrnil sem se v Stročjo vas. Tam sem zdržal nekaj mesecev, potem pa odšel v Ljubljano k svoji mami. Sprejela me je kot običajno pijana in rekla, da mi lahko da streho nad glavo, za drugo naj pa sam poskrbim. S tem je mislila predvsem hrano. Denar sem porabil, službe še nisem imel, zato sem šel brskat po kantah za smeti, če bo kaj za pod zob. V kanti pri mesarju je bila velika kost, še veliko mesa se je je držalo, a kaj ko so se pripeljali policaji, me strpali v kiblo in odpeljali na postajo. Celo noč so me zasliševali, kje sem ukradel kost, in proti jutru so me spustili. Vprašal sem jih, če lahko dobim svojo kost nazaj, pa mi je eden izmed njih rekel, naj se raje čim prej poberem, preden si premisli. Na parkirišču sem srečal policaja, ki me je spoznal, dal mi je jurja, da sem si šel v Mercator po sendvič. Čez nekaj časa sem pri mami spoznal punco. Malo ga je pila, pa me to ni tako motilo. Ko sva se srečala s pogledi, so kar letele iskre ljubezni.

Vojko

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK, UTRINKI IZ SRBIJE - BEOGRAJSKI DELAVCI

028
KRALJI
ULICE

Upokojenec nočni izmeni

Starec in sončnice

Študent - ulični glasbenik

S kolesi nasproti stopnicam

Trobetači

Violina in palica

foto: Miloš Stosić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Annibel Cunoldi Attems - Zeitraum
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10,
Mala galerija
KDAJ: 16. 4. - 25. 5.

KAJ: Petra Veber - Oblikovalska identiteta
(iz cikla vizualnih postavitev)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10,
prvo preddverje
KDAJ: 3. 4. - 7. 5.

KAJ: Razstava fotografij Prostor vmes in
objektivna (Nina Đurđević)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10,
Mala galerija
KDAJ: 28. 5. - 30. 6.

KAJ: Strokovno predavanje Emona 2000,
Podvodna dediščina v Sloveniji: izbrane
antične raziskave – mag. Miran Erič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 5. 5. ob 18.00

KAJ: Predavanje (v okviru kolesarskega
festivala Ljubljana) Kolesarjenje v Ljubljani
in Ljubljanska kolesarska mreža – Janez
Bertoncelj
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta
Staneta 8
KDAJ: 12. 5. ob 17.00

KAJ: Strokovno predavanje Z družino
varno med valove – Mitja Zupančič
KJE: Knjižnica Šentvid, Prušnikova ulica 106
KDAJ: 20. 5. ob 19.30

KAJ: Potopisno predavanje Biseri rajskih
Havajev – Jasna Žaler
KJE: Knjižnica dr. France Škerl, Vojkova
cesta 87a
KDAJ: 27. 5. ob 18.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige Šibkost in pogum
& Moj prijatelj Albert – Ernest Jazbinšek
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška
cesta 61, bralnica
KDAJ: 7. 5. ob 19.00

Janez

KAJ: Literarni večer V KOŽI besede in kože:
Milena Miklavčič (knjiga Ogenj, rit in kače
niso za igrače)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 13. 5. ob 18.00

Razno

KAJ: Filmska projekcija iz Cikla ruskega
filma: Oče vojaka (1964)
KJE: Slovanska knjižnica, Einspillerjeva 2,
dvorana
KDAJ: 29. 5. ob 19.00

**Prireditelji, vabljeni k objavljanju
svojih brezplačnih prireditev!**
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

029
KRALJI
ULICE

OGLASNA DESKA

Maj je raj za nakupe, zato naj vas
spomladansko pohajkovanje po mestu
zanese na Poljansko cesto 14, kjer vam
Posredovalnica rabljenih predmetov
ponuja zanimive in privlačne rabljene
stvari, umetnine in starine za uporabo,
okras ali dobro voljo.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj,
podstrešij, kleti ipd. Poleg tega se z nami
lahko dogovorite za urejanje okolice,
barvanje ograj, fasad, manjša hišna
opravila, sprehajanje psov in pomoč na
domu. Če smo kaj pozabili napisati, nas
pokličite na številko: 070 488 779, Klavdija

Prodajam plinsko šobno peč, letnik 2013 -
december, po polovični ceni. Račun in
garancija priložena. Kontakt:
Jan 070 205 436

Rabite selitev stanovanja, pomoč pri
nošnji pohištva, čiščenje ali praznjenje
kleti, mogoče urejen vrt in okolico hiše?
Opravljam tudi dela, vezana na žaganje
dreves (imam svojo motorko) in adaptacijo
stanovanja, štemanje... Pokličete me lahko
kadarkoli, od ponedeljka do nedelje.
Lp, Tadej. Gsm: 051 730 890

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice
izdelovanja instrumentov iz recikliranih
materialov so pod
vodstvom mentorja
Iztoka Korena izdali
CD z naslovom
Ulične žvrgoljivosti.
Naročila zanj
sprejemamo preko
mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma
info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti
tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

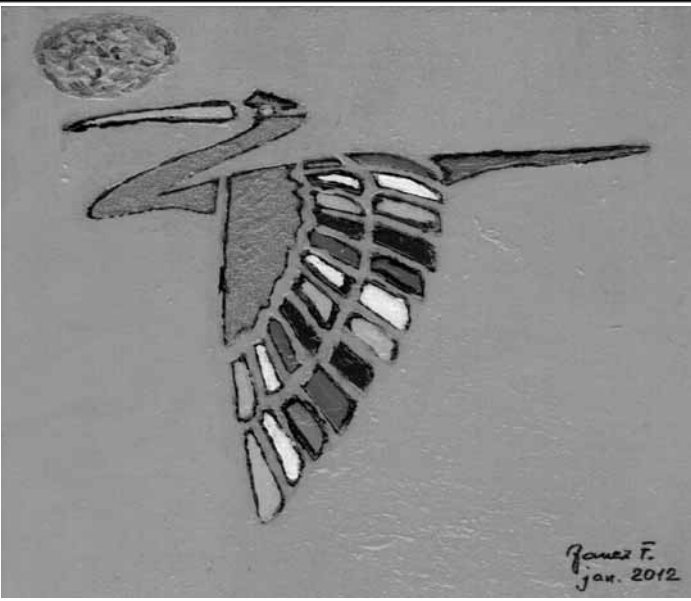

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako
sredo od 15h - 17h v Športni center
Bežigrad (balon) na nogometno urico.
Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano
za naše brezdomne pse.
Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse
morebitne interesente, da je izšla zbirka
pesmi, aforizmov,
šal, grafitov in
nadoglasov, imenovana
Tlakovanke (po ceni
4 €). Sprejemamo
naročila preko mejla
urednistvo@kraljiulice.org
oziroma info@kraljiulice.org, dostopna
pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k
nakupu!

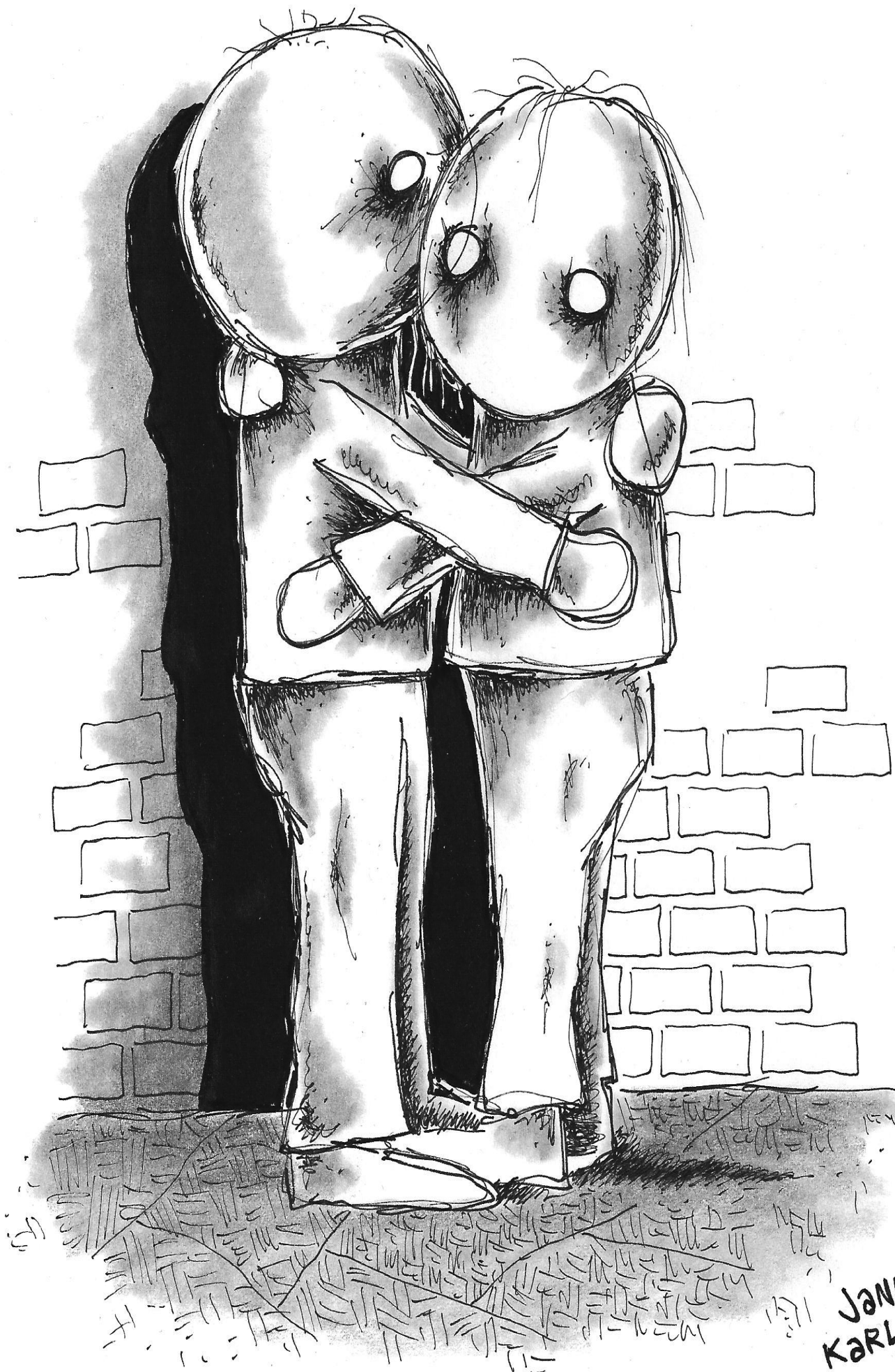
										PRIJETEN, ZADOVOLJEN OBČUTEK, NPR. PRI JEDI	USLUŽBE- NEC, KI DELA IZRAČUNE	TEHNIČNA NAPRAVA, KI DELUJE SAMO- STOJNO	KRAJŠA OBLIKA ZAIMKA KATERI	REDKEJŠE MOŠKO IME (IZ: JANE)	HUZARSKO VOJAŠKO POKRIVALO
										FIGURA PRI ŠAHU					
										GMOTA SNOVI, KI SE VALI PO POBOČJU, PLAZ					
										NIZEK ŽENSKI GLAS			EDVARD KOCBEK FILM AKIRA KUROSAVE		
										ZUNANJI DEL DREVES- NEGA DEBLA					
										ZAČETNIK SLOVEN- SKEGA ALPINIZMA (HENRIK)				SVETLEČA MORSKA RIBA (DVE BESEDI)	GLAVNO MESTO GANE
										SESTAVIL JOŽE PETELIN	SLAVNI IT. TENORIST (MARIO) MESTO V ITALIJI				
S. K.															
ŽUŽELKA Z DOLGIMI NOGAMI; TUDI ATLETINJA V ENI OD ŠTIRIH DISCIPLIN		PLAZILEC, KI SPRE- MINJA BARVO KOŽE	IGRALKA NA MANJŠE PIHALO	SVETIŠČE BOGINJE ATENE NA AKROPOLI	ORANJE	IME IGRALCA MARVINA	TELESNO SKLADNO RAZVITI MOŠKI	POLOŽAJ PRI ŠAHU					LOJZE KOS DOPIS, OKROŽNICA		
ALKALOID V VOLČJI ČEŠNJI												NEKDANJI RUSKI MONARH			
IGRALEC V MESTNEM ZABAVIŠČU												IME IGRALKE RINE			
RIMSKI BOG LJUBEZNI					PEVKA FITZGERALD IGRALKA EKBERG					VARNOŠTNI SVET	RADIJ ZAČETEK DIRKE				PREKOP
NEKDANJI PREDSIEDNIK DRŽAVE MALI (MODIBO)						EMIL JANNINGS			NADOMESTI- TEV IGRALCA V PREDSTAVI KMEČKA ORODJA						
DANSKI OTOK (IZ ČRK: SELAN)						RAZPOREDI- TEV NITI V BLAGU KONJSKI TEK									
KINEMATO- GRAF NA PROSTEM (DVE BESEDI)										STRIPOVSKI JUNAK FORD TONE NOVAK					
FRANCOSKA LAHKO- ŽIVKA							ZABAVNA UMETNOST, POPEVKAR- STVO ITD.								
SLADAK JUŽNI SADEŽ ZNAČILNE OBLIKE							POGOSTO IME HOTELOV IN ZABAVIŠČ								

sestavil JOŽE PETELIN

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Veronika Jeras, Elizabeta M. Oman in Antonija Vojvoda iz Ljubljane, Marijan Kljun iz Vremskega Britofa in Julijana Avsec iz Starega Trga.

MILOŠ

V demokratično pravno ureditev
sodstva verjamem, pa vendar istočasno
menim, da v Republiki Sloveniji ni
zagotovljena potrebna pravna ureditev.

